Эхэ найхан чөтагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД УНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гаргана

Бүгээдэ арадай газетэ

1994 АВГУСТ 24
Намарай түрүү хара бишэн нара нарын 18
СРЕДА
Гарагай 4
№ 162 (19004)
Газетын сэн захилай 10 гүх.
Хэлсээтэ сэн.

Адууна малда—элбэг тэжээл

ТЕХНИКЭДЭЭ НАЙДАБАШЬЕ...

...а хойно эндэхи ...лдэлгын ехэнхи ...е онөөгөн техни... ...р бүтээлэг байнаа. ...ойлгосотой ааб ...тор, машинаар ...ехэ юумэн хэгдэ...

...ноомнай юумэн ...о. Тэрэ үеынхи... ...оньһон техникые ...оо худэлгэхэ ар... ...ны. Шэнгэн ту... ...эдолгын хэрэгсэл. ...ын запас эүйл гэ... ...хаанаһаа элбэгээр

...ээн дээрэһээ «Буй... ...озойхид байгша ...хуряалга дээрэ ...трактор, машина... ...ор табиабашье, ган... ...нлээ найдаад һуу... ...ратайл газартань ...шадые, морин ко... ...е табиба, бүхы ...огой, уна голой ...ай захыг, хонхор... ...соо сабшажа аба...

...ь, юуб гэхэдэ, энэ ...ай түрүүшын ха...

...ЬhЭЕЭ ...ХУРЯАЛСАНА

...ледэ худоо ажа... ...ан орёо, хүшэр ...далда орошонхой ...бухэндэ мэдээжэ ...удоогэй ажалшад ...н һарын турша... ...убөөрөөнүүдээ аба... ...үй, саашадаа саг ...абадаг болохонь ...дэнэгүй. Ушар ...ахмынуудай олон ...од колхоз, сов... ...халуун хаһын ...ша хэрэгээр уа... ...р бочошоо. Жэ... ...мүнөө нитын ...ай тэжээл бэлэд... ...на жолнуудтэ үб... ...ш звенонууд арай ...эмхидэгдэнэ.

...ЭН АРГА ...ДАЛТАЙ

...ГУРБАН МО... ...МҮЛЬҺ...

Эрдэмтэд А... 200 гаран жэл ...нэ. Тинхэдээ му... тэрэнэй топограф... та үшөө табиаду... Юуб гэхэдэ, гур... хүрэтэр вузаан ...рэнине бүрхоонь. Антарктидын га... байһаниие на... хаяхална бишуу. ...мүлһэ үрэмдэжа... һонирхолтой олоо... гана.

Элдэб ургамал... дэнэнүүд, амита... нууд, ашагта ...дые гаргана, Ка... дэмтэд һая ... Россай далай тэ... тидын газар руу ... хүрэтэр шахуу ... лайн булан бии ... тоолоно. Набтар... нууд, фиорднуу... гууд олон юм г... тус түбиие адли ...хуби болгожо хэ... лой бии гэжэ ба... нэ.

...ЬhЭЕЭ ...ХУРЯАЛСАНА

Фермын үбһэшэдэй звено 24 хүнтэй бүридэнэ. Тэдэнэй арбаниинь һаалишад бэшэнинь фермын сантехни... гүүд, мишл ажалшад болоно. Дүрбэн малшадһаа бэшэн, бүгэдөөрөө үбһэ хуряалгада хабаадалсанад. Мүнөө зунай үедэ фермынхид холын Хаар Горхон гэжэ һууринда зуна... на. Фермын һаалишад үглөөнэй 6 сагта бодожо, үнеэдэ һаагаад, 9 сагта үбһэ тармалгада хабаадалсахаяа МТЗ-80 түхэлэй тракторай тэргэдэ һуужа, Ойн Нуурай сабшалан тээшэ шамданад. Звеногой эрэшүүл бүри эрэгээр боложо, үглөөнэй шүүдэрэй хататар үрдэһэ хэнэд.

Звенодо үбһэ суглуулдаг ПК-16А түхэлэй агрегат, нэгэ роторно, нэгэ үбһэ тармадаг тармуурнууд үгтэнхэй. Т-16 түхэлэй трактор косилка шэржэ, ногоо сабшана. Мүн үбһэ сабшан унагаадаг КПС түхэлэй комбайн худэлхэ юм. Үшөө Т-40 түхэлэй трактор үгтөө.

— Энэ Ойн Нуурай сабшалангай талмай бүхыдөө 184 гектар дээрэ нэмжынэ. Мүнөө жэлдэ ногоной ургаса муу бэшэ. Нёдондонойхидол адли үбһэн хуряагдаха аабза гэжэ һананаб. Эдеэ хоолоор колхознай муу бэшээр хангана. Эндэ хуряажа абахадта ехэ гандуу уларилтай байжа, һая болотор сабшалангайнь ногоон муушаг байгаа. Тиимэһээ эндэ дүршэлтэй механизаторнууд П. Р. Бурцев, И. А. Дульяниное, Н. И. Пацаций гэгшэдэй дааг хүсэл оньһожоруулагдамал звенонуудһаа гадна, гар хажуушадай, морин косилка, тармууртай үшөө 2 багаһан звено бүри июлиин 20-нөө хойшо сабшалан дээрэ худэлнэ.

Һаяшаг совхозой директор Г. П. Разуваевтай уулзахадамни, звенонууд гол сабшалангай ногоо сабшажа дүүргэхэ дүтэлөө гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

— Энэ жэлдэ хэды эртэ үбһэндөө ороо, байгаа болоһон техникээ, хүн зонсо табижа худэлөөшье һаа, тиимэ ехэ үбһэ абажа бирахагүймнай хаш. Жэшээнь, Петр Романович Бурцевай хүтэлбэрилдэг 5 механизаторһаа бүридэһэн багахан звено яһала оролдожо худэлбэшье, арай гэжэ 600 центнер үбһэ һаан үбһээ һүрилөод, Шадараагайнгаа фермэдэ удаарангүй зөөхэбди. Үнеэ, тугалнуудта хүрэхөөр үбһэ бэлдэхэ зорилго урдаа табиабди даа. Гансал хура бороогүй үдэрнүүд байжа үгэһэй даа. Техникэ эдэрэнгүй һайн ябаһай гэжэ сэдьхэлээ заһанабди. Тиигэбэл үбһээ хуряажа абахабди. Аргатай һаа, түлшэ тоһодолгын зүйлнүүдээр саггаа хангагдаад байбал, ажал ябахал даа,—гэжэ фермые даагша, звеногой хүтэлбэрилэгшэ С. Ш. Холхоев хэлээ һэн.

Үбһэшэдэй звеное даагша Сергей Ширинович Холхоев худоо ажахые тон һайн мэдэхэ хүн юм. Тэрэ бага наһандаа эжы, абадаа хамһалдажа, ямаршье ажалда хүдэржэһэн хүн. Эдир залуу наһандаа механизаторай мэргэжэлые шэлэжэ ажаллахадаа, амжалтатай ябаа. Һүүлэй һүүлдэ хүн зондоо хүндэтэй, дүй дүршэлтэй болоһон тэрэ Шадараагай фермые даагшаар томилогдоо һэн. Фермын һаалишад, малшад, техникүүд Сергей Ширриновичтэ тон найдалгашье. Мүнөошье фермэ үбэлдөө үнеэ, тугалнуудайнгаа эдихэ тэжээлээр дүүрэн болохоор хангагдаха гэжэ нэйдахадаа, малшад хүсэ хабэла гамнангүй ажаллажа байнад.

Фермын мал адууһа ерэхэ байһан үбэлжэлгэдэ хоолоон байхагүйнь лабтай.

Ж. ЮБУХАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

НОГООН УРАСХАЛ

Иигэжэ хэлэхэдээ, ехэшье үлүү гарганагүйб гэхээр. Эдэ үдэрнүүдтэ Михайловка тосхондо дүтэлхэ бүри кузоваар дүүрэн ноб ногоон намаа тээһэн автомашинануд нэгэ хэды болоод лэ хажуугаарнай үнгэрнэ. Ёһотойл ногоон хамбы.

Эндэхи хамтын болон хуваарини ажахын механизаторнууд силос даража эхилһээр хэды хонобо. Манай тэндэ ябаһан үдэр оньһожоруулагдамал звенонуудынь бүхыдөө 1500 тонно шэмэтэ тэжээл нүхэндэ хэод байгаа һэн.

Силос даража байһан звенонуудай нэгые даагша Доржо Цыренович Будаевтай уулзажа хөөрэлдэхэдэмнай, энэ жэлдэ ажахыда холимол орооһото ургамалнуудай ногоон намаагаар адагынь 5000 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ ёһотой гэжэ хэлээ бэлэй.

Үнэхөөрөөшье, тарыалан дээгүүрнь ябажа харахада, силостэ дарахаар таригдаһан ургамалнуудайнь ургаса һайн. Мүнөө гектар бүриһөө дунда зэргээр 80—85 центнер ногоон намаа абтана. Тиимэһээ звенонуудай ажалай бүтээсэ яһала дээгүүр.

Эндэ худэлжэ байһан механизаторнуудай дундаһаа силосэй ургамал сабшадаг комбайнуудаа һаадгүй ябуулдаг Александр Савватеев, Борис Хитров, Владимир Куликовский, Александр Цыденов гэгшэдые онсолон нэрлэжэ болоно. Ногоон намаа таһалгаргүй зоодаг жолоошодой дундаһаа Доржо Банзаракцаев, Очир Будаев гэгшэдые тэмдэглэхээр.

Юрэдөөл, ерэхэ үбэлдөө Михайловкын ажалша коллективэй һу һаалишин мал шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр ханшагнаа.

Д. БАДМАЕВ.

Захааминай аймаг.

ШАНАЛАЛ ГАШУУДАЛАЙ МИТИНГ ЗЭДЭДЭ БОЛОБО

Августын 5-да Шэтын областийн Бада станци шадар болоһон уршаг аюул 47 хүнэй ами наһа таһалаа һэн. Зэдэ һууринда ажаһуудаг 42 хүн, тэрэ тоодо нэгэ эхэнэр, хоёр үхнөүүд авиационно аюул усалда ороһон байгаа.

Зэдэ һууринда байрладаг гарнизоной дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэд аюул усалда ороно, наһа бараба. Наһа барагшадтай хахасалга августын 9-дэ эндэ болобо.

Түрэл түтимүүдынь, хани нухэдынь, энэ һууринда болон республикын бүсад нютагуудташье ажаһуудаг хүнүүд, аймагай хүтэлбэрилэгшэд, Россин авиацийн командна бүлэгэй түлөөлгшэд гарнизоной талмай дээрэ табигдаһан 38 хуурсагуудта ерожэ, наһа барагшадтай хахасаһан байгаа.

Авиацийн генерал-лейтенант А. А. Васильев наналал гашуудалай митинг нээбэ. Авиацийн генерал-полковник Н. Т. Антошкин, дивизийн командир Ю. П. Тригубенко, аймагай захиргаанай гулваа Л. Ц. Идамжапов, мүн наһа барагшадай дүтынь хүнүүд болон хаанинар митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Хамта алба хэдэг нүхэдынь жэгдэ алхамаар хажуугаарнь үнгэржэ, мүнхэ дурасхаалынь ёһолһон байгаа. Дивизийн ба полкын түүүд нэнгүүлэгдээ һэн.

Час хахад соо ургэлжэлһэн хахасалгын һүүлээр сэрэгэй дүрбэн транспортна самолет отторгойдо дэгдэжэ, һуурин дээгүүр хахасалгын дүхэриг хэжэ эрьелдэзд, иншэ тиишээ нидэбэ.

Наһа барагшын бэеые хоёр-гурбан хүн үдэшэжэ ябана. Энэ үдэр Шэтэдэ гуниг гашуудалай соносхогдоһон дээрэһээ духовой оркестр Хабаровскһаа асарагдаһан байгаа.

Наһа барагшадай і бүхы бүлэнэртэ хэдэн миллион түхэригэй материальна туһаламжа үзүүлэгдэбэ.

«Хаанашье ажаһуугаа һаань, тэдэнэй түрэлхидтэ, дүтынь хүнүүдтэ материальна ба һанза сэдьхэлэй таалаар туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлэгдэхэ юм», — гэжэ Н. Т. Антошкин хэлэбэ. Авиационно аюул усалһаа хохидогшодто туһаламжа үзүүлэлгын жаса аймагай захиргаанай шиидхэбэрсэр байгуулагдаа. «Джиндаатрбанк» гэжэ комбанкда счет нээгдээ: 700161077, Аймагай, Зэлтэрын, Вооцын захиргааануудһаа мүнгэ зоорн оруулагдаба.

О. ДУНАЕВА.

Зэдын аймаг.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:

2-дохи нюурта. Арадай Хуралай депутадууд хөөрэнэ. Д. Боросгоев: «Урагшаа шармайн зорнё». Тарыалшадай ажахынуудай түрүүшын алхамууд. М. Намжилов: «Эгээл нэтэрүүнь үлөөл хаш». В. Иванов: «Туһаламжа хүлеэгээд һуунагүйбди». Н. Нанзатов: «Ажалай ветеран».

3-дахи нюурта. Буряадай Уран зохёолшодой холбооной 60 жэлэй ойе угтуулан. С. Цырендоржиев: «Һүрхэйн хубүүн ябаһан юм даа» — тугэсхэл. Ц. Будаев: «Үнэр баян үндэһэн хэлэмнай» — үргэлжэлэл. Ходжа Насреддин тухай хөөрөөнүүдһээ.

4 дахи нюурта. Соёлой һонинууд. Спорт. Үнгэтэ юртэмсын нюусануд. Дэлхэйн һониной дэжэнээ.

Россин Федерацийн Президентын Зарлиг

РОССИН ФЕДЕРАЦИДА 1994 ОНОЙ СЕНТЯБРЬ, ОКТЯБРЬ ҺАРАНУУДТА ГҮРЭНЭЙ ПЕНСИНҮҮДЫЕ ИНДЕКСАЦИЛГА БОЛОН ТЭРЭНИИЕ МҮНГӨӨР ХАНГАХА АРГАНУУД ТУХАЙ

Россин Федерацийн Президентын «1994 оной августын 1-һээ Россин Федерацида гүрэнэй пенсинүүдые индексацилга тухай болон тэрэнние хангаха аргануд тухай» 1994 оной августын 3-най 1584-дэхи Зарлигта нэмэлтэ болгон, 1994 оной августын 1-һээ пенсиин түлбэринүүдтэ индексацилга хэхэ гэһэн ушарһаа тэдэнние мүнгөөр хангалгын аргануд тухай асуудалые Федеральна Суглаанай Палатануудай шиндхэтэр, **иигэжэ тогтооноб:**

1. 1994 оной июль соо түлэгдэһэн пенсинүүдэй хэмжээнһээ уламжалан, «РСФСР-эй Гүрэнэй пенсинүүд тухай» РСФСР-эй Хуулиин ёһоор тоолон тодорхойлогдоһон (компенсацигүйгөөр) бүхы пенсинүүдые 1994 оной сентябрийн 1-һээ 1,3 дахин, харин 1994 оной октябрийн 1-һээ 1,51 дахин нэмэхэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, гүйсэд хэмжээнэй пенси тогтооходо хэрэгтэй ажалай дүн хамтын стажтай байһан ушарта наһанай пенсиин эгээл бага хэмжээн 1994 оной сентябрийн 1-һээ һарын 24700 түхэриг, 1994 оной октябрийн 1-һээ һарын 28700 түхэриг болохо.

2. 1994 оной сентябрийн 1-һээ пенсинүүдые тогтооходоо гү, али шэнээр тоолон гаргахадаа, 1994 оной августын 1 хүрэтэр абтаһан салин хүлһэнэй дүн хамтын хэмжээн—1,3, харин 1994 оной октябрийн 1-һээ пенсинүүдые тогтооходоо гү, али шэнээр гаргахадаа, 1,51 гэһэн коэффициент хэрэглэн нэмээгдэхэ. Энэ ушарта пенсиин хэмжээн тус тустаа 1,3 болон 1,51 дахин нэмэхэгүй.

Тиихдээ Россин Федерацийн Хуулиин ёһоор тогтоогдоһон нэмэлтэ түлбэри тэрэ зангаараа үлэхэ.

3. Россин Федерацийн Пенсионно жасада нэмэлтэ мүнгэ үгэхэ тухай Федеральна Хуулиин абтатар, Россин Федерацийн Правительство «РСФСР-эй Гүрэнэй пенсинүүд тухай» РСФСР-эй Хуулиин ёһоор тогтоогдоһон бүхы пенсинүүдые индексацилхын тула 1994 оной сентябрьда ссуда үгэлгые хангаха.

4. Тус Зарлиг тэрээндэ гар табигдаһан сагһаа хүсэндөө орохо.

Б. ЕЛЬЦИН.

1994 оной августын 17.

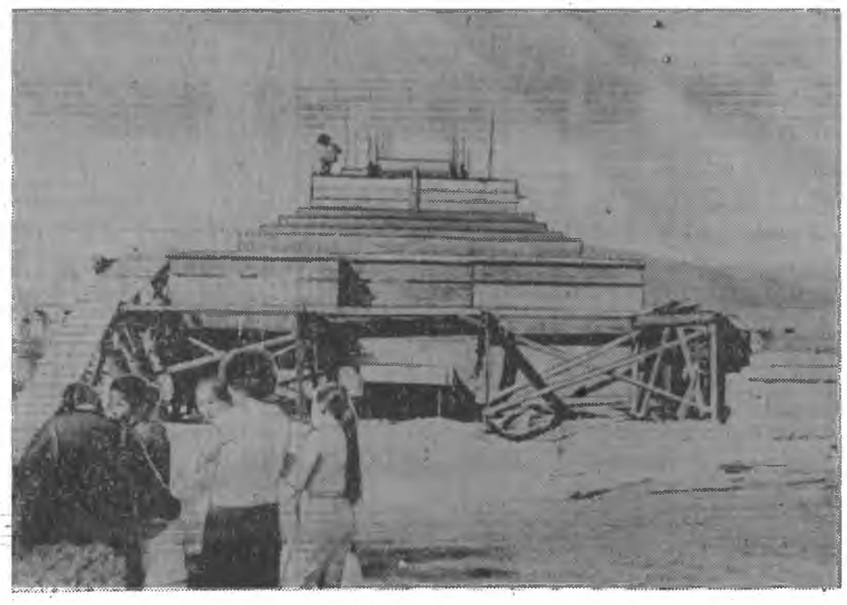

Хаража үзэхэдэ,
үмэнэ зүгһөө
Хан Гаруудиин жэгүүрээ
дэлиһэн мэтэ,
Хада Дабхар-Сагаанай
зүүн һугаһаа
Хара-Шэбэр гэжэ горхон
бууһан,
Эсэгэ Доржо, эхэ
Дулгарһаа
Эрэ модон барас жэлдэ
түрэбэй...

—гэжэ А. Доржиев өөрынгөө шүлэглэмэл намтар соо бэшээ һэн гүб даа. Хара-Шэбэр горхонтой нэгэ эхитэй аад, Дабхар-Сагаанһаа баруун-урагшаа шэглэн, Шулуутай горхон урдажа гарадаг гэжэ Цэбэгжаб үбгэн ойлгуулба. Урданай Асагадай дасан энэ горхоной нэрээр Шулуутайн гэжэ ондоогоор нэрлэгдэдэг байгаа.

Агваан хамбын түрэһэн тоонто субаргаһаа зүүлжээ хахад модоной газарта оршодог юм байна. Нютагай һүзэгтэнэй нэгэн субаргые тойроод табигдаһан хорёо соohоо намайе гаргаад, нютагайнгаа гайхамшагта хүбүүнэй тоонто дээрэ дурасхаал болгожо табигдаһан сагаан шулуу холоһоо намда заагаад үгэбэ...

ХАРА-ШЭБЭР—ХАН ГАРУУДИИН ЖЭГҮҮР

Агваан ДОРЖИЕВАЙ субаргада шүн хадагалагдаба

Агваан Доржиевта зорюулагдаһан субарга тэрэнэй түрэһэн нютаг, Загарайн аймагай Хара-Шэбэр һуурида нёдондо жэлэй намарһаа бариглдажа эхилээ һэн. Субаргын барилга сентябрийн 16 хүрэтэр дүүргэгдэхэ ёһотой. Энэ үдэр арамнайлалга болоод, удаадахи үдэрнь цанид-хамбын 140 жэлэй ойн һайндэр Хара-Шэбэртэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Мүнөө үсдэ субаргын барилга шиндхэхы шатадаа хүрэнхэй. Августын 15-да субаргын бэедэ шүн хадагалагдажа, энээндэ зорюулагдаһан уншалга Еши-Лодой римбүүшэ, унзад лама Жамбал-Ринчин һаарамба, Түбэдэй Гомон дасанһаа ерэһэн аад, мүнөө Санкт-Петербургын дасанда багшалжа байдаг Жамьян-Чензе лама гэгшэд бүтээбэ. Мүн энэ ёололдо уран зураша манжаб лама, гэсэл сахил хүртэһэн, Ивалгын дасанай хубарагууд Еши-Содбо, Еши-Жигмит гэгшэд хабаадаа.

Уншалгын эхэнэрта А. Доржиевай жасын президент Б. Базаров, вице-президентнүүд Б. Чимитов, Т. Доржиев, Ивалгын, Асагадай дасангуудай хубарагууд Еши-Лодой римбүүшын, Жамбал-Ринчин һаарамбын заабарлар метр тухай үндэр аад, нарихан модон хоёр хайрсаг соо шүндэ ороог зүйлнүүдые хэжэ захалба.

Тоолобол, алта мүнгэнэй хэдэн олон хэһэгүүд; саарһан дээрэ барлагдаһан шажанай һүндэ тэмдэгүүд, тарининууд, оршон тойроһхи уула хадануудай шулуунууд, Шулуутайн (Асагадай) хуушан дасанай һуурмин шулуунууд, шэл соо хэгдэһэн нютагай аршаан, Байгалай уһан, зүгын тоһон, арбаад тэбхэр ногоон сай, ая ганга, арса, жодоо, эмэй элдэб үбһэн, һайхан хоншуу сэсэгүүдэй буурсаг, шэлбэһэнүүд гэхэ мэтэ болоно.

Хайрсагууд соо эдэнние оёорһоонь хээд, дээрэһээнь табан зүйлэй хуураһан таряа халитарнь адхаба. Эдэ табан гэбэл, шэнинсэ, ешмээн, собёос, гэршүүхэ, саган будаа (рис) болоно юм ха. Хайрсагуудые дүүргээд, дээрэһээнь хабхаглажа, хадаһаар хадаба. Һүүлээрнь субаргын хоёрдохи дабхарай досоонь, урдань эндэ байһан бага хэмжээнэй хуушан суоаргын ганжарай баруун, зүүн хажуһаань эдэ хоёр хайрсагые табиба. Субаргын хоёрдохи дабхарай хананнуудые зубшуулаад түхеэрэгдэһэн яһала уужам зайтай аад, гүнзэгы забһарнууд худар 4 тонно тухай тэбэн зүйлэй хуураһан таряан хэгдэхэ ёһотой юм. Дүүрэтэр ашагдаһан таряатай тэргэ барилга шадар мүн лэ асарагданхай.

— Ганжарайнь хэгдэхэдэ, суоарга дүрбэн дабхар гэрэй тухай үндэр болохо,— гэжэ барилгын бүхы хүдэлмэрине хүтэлбэрилдэг, А. Доржиевай Жасын гүйсэдхэхэ директор Бадмацырен Чимитов хөөрэнэ. Тон түрүүн Загарайн аймагай болон Улаан-Удын олохон предприяти, эмхи зургаанууд барилгын элдэб материалнуудаар тупалаашье һаань, энэ тэрэ юумэн, заал һаа, дуталдаал юм бэзэ, Тиихдэнь барилгын инженер мэргэжэлтэй, һая болотор хирниисэ бүтээдэг «Стром» гэһэн акционернэ бүлгэмэй генеральна директор байһан Бадмацырен Чойжинимаевич иншэ-тиишээ шууд гүйлгөөд, хэрэгтэй зонсор үгээ ойлгосоод, хэрэгтэй юумэсэ олоод лэ байдаг гэшэ. Агваан Доржиевай субаргаһаа гадна, Б. Чимитов Эрхирэг шадар өөрынгөө нютаг Дабаатада, Агваан-Нима хамбын болон энэл аймагайнгаа Шэнэ-Бууса һуурин шадар Түбдэн-Нима хамбын дурасхаалай субаргануудые барижа, бүһал һаяар дүүргэхэ хүсэлтэй.

Шүн нюуха үдэр барилта зогсоогдооднье байгаа һаа, барилгашадай турбанинь эндэ байба. Нэрлэбэл, Николай Сарнев, Александр Балтыков, Сергей Иринцеев гэгшэд болоно. Тээ байтараа тэдэнэй бригадир Валерий Етлаев бии болобо. Тэдээнһээ гадна. Владимир Базаров, Баир Эрдынеев гэгшэд хүдэлдэг юм ха. Олонхинь Улаан-Удэдэ ажаһуудаг.

— Бетон худхадаг һайн түхеэрэлгын үгы дээрэһээ схэнхи хубиень гараараа худхажа бэлдэгдэбди. Хэды ехэ цемент, элһэ урбуулаа, модо, шулуу зөөгөө гэшэбибди! — гэжэ барилгаша хубүүд хөөрэнэ.

Агваан Доржиевай түрүүшын субарга Хара-Шэбэрэй хойто захада, урдань эндэ байһан хуушан эхин һургуулиин шадар бариглдаһан юм. Һургуулиин мүнөө задалгдаашье һаа, хэдэн арбаад жэлэй урда тээ тэрэнние тойроод һуулгагдаһан улангирнууд нилээд үндэр болонхой, талын дунда урашаһан шугы сэсэрлиг мэтээр холоһоо харагдадаг. Хуушан субарга тэрэл зангаараа үлэһэн аад, мүнөө дээрэһээнь дабхарлаад, томо шэнэ субарга бүтээгдэжэ байна гэшэ бээ.

Энэ үдэр наратай сэлмэгшье һаа, һэрюу татан, хүдөөдэ сэлгеэн аятай, хойто хадаһаа нэбшээ татаһандал болоно.

— Энэ хойшоо Бэрхэ хада гэшэ. Үбэл, зунгүй тахилгатай, бүри һарын дүрбэн дүйсэн бүхэндэ тахигдажа байдаг юм һэн. Мүнөошье тахигдаг ааб даа, Зэргэлээд— Малагта хада. Тэдэнэй саана халхалагдаад, Дабхар-Сагаан байха,— гэжэ нютагай үбгэн Данзанай Цэбэгжаб намда хөөрэжэ үгэбэ.

Агваан Доржиевай субаргаһаа гадна, Б. Чимитов Эрхирэг шадар өөрынгөө нютаг Дабаатада, Агваан-Нима хамбын болон энэл аймагайнгаа Шэнэ-Бууса һуурин шадар Түбдэн-Нима хамбын дурасхаалай субаргануудые барижа, бүһал һаяар дүүргэхэ хүсэлтэй.

Шүн нюуха үдэр барилта зогсоогдооднье байгаа һаа, барилгашадай турбанинь эндэ байба. Нэрлэбэл, Николай Сарнев, Александр Балтыков, Сергей Иринцеев гэгшэд болоно. Тээ байтараа тэдэнэй бригадир Валерий Етлаев бии болобо. Тэдээнһээ гадна. Владимир Базаров, Баир Эрдынеев гэгшэд хүдэлдэг юм ха. Олонхинь Улаан-Удэдэ ажаһуудаг.

— Бетон худхадаг һайн түхеэрэлгын үгы дээрэһээ схэнхи хубиень гараараа худхажа бэлдэгдэбди. Хэды ехэ цемент, элһэ урбуулаа, модо, шулуу зөөгөө гэшэбибди! — гэжэ барилгаша хубүүд хөөрэнэ.

Агваан Доржиевай түрүүшын субарга Хара-Шэбэрэй хойто захада, урдань эндэ байһан хуушан эхин һургуулиин шадар бариглдаһан юм. Һургуулиин мүнөө задалгдаашье һаа, хэдэн арбаад жэлэй урда тээ тэрэнние тойроод һуулгагдаһан улангирнууд нилээд үндэр болонхой, талын дунда урашаһан шугы сэсэрлиг мэтээр холоһоо харагдадаг. Хуушан субарга тэрэл зангаараа үлэһэн аад, мүнөө дээрэһээнь дабхарлаад, томо шэнэ субарга бүтээгдэжэ байна гэшэ бээ.

Энэ үдэр наратай сэлмэгшье һаа, һэрюу татан, хүдөөдэ сэлгеэн аятай, хойто хадаһаа нэбшээ татаһандал болоно.

— Энэ хойшоо Бэрхэ хада гэшэ. Үбэл, зунгүй тахилгатай, бүри һарын дүрбэн дүйсэн бүхэндэ тахигдажа байдаг юм һэн. Мүнөошье тахигдаг ааб даа, Зэргэлээд— Малагта хада. Тэдэнэй саана халхалагдаад, Дабхар-Сагаан байха,— гэжэ нютагай үбгэн Данзанай Цэбэгжаб намда хөөрэжэ үгэбэ.

А. Доржиевай ойн тулажа дүтэлшоод байхадань, бүхы республикын хэмжээгээр, тиимһээ тиитэрээ бүхы Россин хэмжээгээр юун хэгдэнэ юм? Хон-жэн, Республикын шэнэ засаг арад зоной зүгһөө этигэл найдабарида хүртэхэ гэбэл, энэ алдуугаа дары заһажа, Буряад, Монгол, Түбэд оронуудые Росситай али бүхы талаар тон нягта холбоо барисаатай болгохын түлөө бүхы наһаараа оролдоһон гайхамшагта ажал өрөөлгашын ойе зохихо хэмжээндэ үнгэргэхэ уялгатай.

Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бариглдажа байһан субарга; проектын автор, Буряадай түрүүшын архитекторнуудэй нэгэн Аюуша Романович Вамшилов. Үхибүүн ябахадань, Агваан хамба Петербургда тэрэнние адислажа, нэрэ үгэһэн түүхэтэй юм.

Авторай болон С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Арадай Хуралай депутадууд хөөрэнэ

УРАГШАА ШАРМАЙН ЗОРИЁ!

Буряад Республикын түүхын үшөө нэгэ хуудаһан ирагдажа, республикын арад зондо угаа ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүд алтан үзэгүүдээр бэшэгдэбэ гээшэ. Энэнь юуб гэхэдэ, һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада политическэ реформо бодотоор бэелүүлэн, бүрин эрхэтэ Буряад оромнай өөрын Президенттэй, өөрын шэнэ парламент — Арадай Хуралтай болобо бшуу. Республикымнай шэнэ Президент, шэнэ парламент арад зондоо аша туһатай ямар юумэ хэгшэ, бүтээгшэ ааб — энэнь удааншье хүлеэнгүйгөөр ажал ябуулгаараа сэгнэгдэнэ бээ. Президентын, Арадай Хуралай ажал ябуулга — тус статьягай гол зорилго бэшэ. Тиимэһээ би юрэнхы дээрэнь абажа, Буряад Республикын үнгэрэгшэ зарлалай Верховно Совет юу хээб, шэнээр һунгадаһан Арадай Хуралай депутадууд юу хэхэб гэһэн асуудалаар һанамжаяа хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

Буряад Республикын үнгэрэгшэ зарлалай Верховно Совет үргэн демократиин долгин соогуур бии болоһон республикымнай засагай эгээн дээдын зургаан байһан гээшэ. Верховно Совет Буряад Республикын Хуулинуудые баталан абахаһаа гадна республикынгаа правительствын бүхы ажал ябуулгые хинажа, хүтэлбэрилжэ, правительствын абаһан тогтоолнуудые дэмжэхэ гү, али буруушааха тухай өөрынгөө шиидхэбэри абадаг байгаа. Жэшээлхэдэ, республикын Министрнүүдэй Советэй гэшүүд — министрнүүд болон комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрые томилхо гэбэл, Верховно Советэй сессиин зүгһөө дэмжэлгэ хэрэгтэй байһан юм. Тиихэлээрээ республикын Министрнүүдэй Совет Верховно Советэй зүбшөөлгүй гөөр министрнүүдые ажалһаань сүлеөлхэ, тэдэниие томилхо аргагүй байһан гээшэ. Тиигэжэ нэгэ хүнэй заһрал таар республикын бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэгдэдэггүй байгаа гэһэн нэгэ һайшаалтай талыень сэгнэхэ байнабди.

Буряад Республикын Верховно Совет хамта дээрээ 40 гаран хуулинуудые баталан абажа, ажабайдалые хүнгэдхэхэ талаар горитой хүдэлмэриин үндэһэ һуури табиха үгөө. Эдэ олон хуулинууд соohоо эгээн шухалань гэхэдэ, Буряад Республикын шэнэ Конституци (Үндэһэн Хуули) болоно. Үндэһэн Хуулимнай бүхы Буряад ороп доторнай хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ, наринаар сахигдажа байха гол хуули гээшэ ааб даа. Илангала мүнөө, хуули ёһото гүрэнние байгуулхала эрмэлзэхэ үе сагта бүхы хуулинууд ажабайдалдамнай ба ажал ябуулгадамнай найдамтай түшэг тулгуури болохо ёһотой бшуу. Бүхы юумэнэй хуулинуудай үндэһөөр бэелүүлэгдэдэг байбал, ажабайдалай әлдэб эсын асуудалнуудай зүбөөр шиидхэгдэхэ байһаниинь одоол элирнэ.

Республикымнай Верховно Совет олон шухала хуулинуудые баталан абаха зуураа хуулида хабаатай, гүрэнэй удха шанартай 100 гаран хуули гаргалгын документнүүдтэ эхин һуури табиха үгөө.

Верховно Советэй баталан абаһан бүхы хуулинуудые эндэ һубарюулан тоолохо аргагүй дээрэһээ үсөөхэн жэшээ, баримта нэрлэе. Буряад Республикын «Эрдэм һуралсал тухай», «Гүрэнэй залуушуулай политика тухай», «Гүрэнэй хэлэнүүд тухай», «Гүрэнэй албан тухай», «Ой модон тухай» болон бусад шэнэ Хуулинууд эндэ тоодо оролсоно.

Буряад Республикын Верховно Советээр баталан абаһан хуулинууд республикын бүхы ажабайдалые демократиин үргэн замда гаргаха хэрэгтэ нүлөөлөө гээд онсолон тэмдэглэхэмни. Эдэ хуулинуудай ашаар социально-экономическа тогтууритай байдал хангагдаа, олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдэй эбтэй эетэй ажаһуудал туйлагдаа. «Гахэ зуура дэлгүүрэй экономикые саашадань хүгжөөхэ, зоориие олон түхэлэй болгохо гэхэ мэтэ асуудалаар мүнөө үеын эрилтэдэ дүүрэнээр хариюсаһан хуулинуудай арад зондоо алба хэжэ эхилэнхэй. Эдэ олон шухала удха шанартай хуулинуудынай арсалдаата хөөрэлдоонэй, сэхэ руунь зубшэн хэлсэлгын ориён байдалда үнгэрдэг байгаа. Тиигэжэ политическэ ба экономическа асуудалнуудаар шухала шиидхэбэринүүдые абаха, хуулинуудые баталдаг парламентын ажал ябуулгын дүй дүршэлтэй болоообди. Яахадааб гэхэдэ, хүнүүдэй ондо ондоо һанал бодолые хүндэлхэ, үгээ ойлголсохо ябадалые шадал соогоо хараадаа абажа һураабди.

Гэхэтэй хамта бүхы Россиин дотор социально-политическэ байдалай шахардушаг байһан ушаг республикымнай Верховно Советэй хүдэлмэридэ зохидоор нүлөөлдэггүй һэн. Тиимэһээ зариндаа алдуунуудые гаргагдадаг байжа болоо. Тиигэбэ ябабшье үнгэрэгшэ зарлалай Верховно Советэй хуули гаргалгын талаар, хэгдэһэн хүдэлмэри хуулитаар сэгнэгдэхэ зэргэтэй. Юундэб гэхэдэ, республикынгаа хүтэлбэрилхы зүргааануудай эгээл таарамжатай, эгээл зүб гэжэ һанагдаһан онол арга бэдэрэгдэжэ олдоо бэлэй. Гадна Буряад Республикын бүрин эрхэтэ байлга тухай Декларациин соносхогдоо һэмнай. Зүгөөр тэрэ Декларацимнай хэр зэргэ хүсэтэй гээшэб, манай республика Россиин Федерациин бүридэлдэ ородогшье һаа, үнэхөөроол бээ даанхай, дүүрэн эрхэтэй гүрэн боложо шадаха гү, али гансал Москваһаа заабари хүлеэгээд, ооһэдоо гүрэн түрын удха шанартай шиидхэбэринүүдые абаха эрхэгүй үлэхэ гүбди — энэмнай Буряад Республикын түрүүшын Президентын, Буряад Республикын Арадай Хуралай саашанхи ажал ябуулгаһаа нилээд дулдыдаха хэрэг гээд онсолое. Миниий һанахада, саашанхи бүхы талын хүгжэлтымнай алас замые тодорхойлхо гээшэ амин шухала асуудал гээшэ. Энэнь Арадай Хуралай депутадуудай, мүн республикымнай Президентын, бүхы Правительствын хэрэг болохо юм бээ. Саашань хэлэбэл, Буряад Республикын Арадай Хуралда Үндэһэн Хуули соомнай бүхэли бүлэг зорюулагдаһан байбашье, Арадай Хурал сессинүүдэй хоорондохи үе сагта ямар аргаар, Конституциин ямар статьятай зохидуулан гол шухала асуудалнуудаа шиидхэхэ тухай Конституци соо бэшэгдээгүй байһаниинь харамтай. Республикымнай Үндэһэн Хуулиин 82-дохи статья соо шигэжэ бэшээтэй байна: «Буряад Республикын Арадай Хуралай ажал ябуулгын ба хүдэлмэшээ эмхидхэлгын гүрим Буряад Республикын Конституцитай ба Арадай Хуралай регламенттай зохилдуулан бэелүүлэгдэдэг». Ондоо юумэн үгы. Тиимэһээ Арадай Хуралайнгаа удаадахи сесси дээрээ Конституциндa хубилалтануудые оруулжа, Арадай Хуралай сессинүүд хооронохи заһарлалай үедэ хэн бүхы ажалаа ябуулха ёһотойб гэжэ тодорхойлхо болоноб. Юундэб гэхэдэ, мүнөө дээрээ Арадай Хуралай түрүүшын сессиин һүүлээр бүхы ажал ябуулгала хэндэшье даалгаха тухай хуули соо хэлэгдэнэгүй бшуу.

Саашадаа үшөө нимэрхүү асуудалнууд гарахал байха гэжэ һананаб. Арадай Хурал — түлөөлэлгын ба хуули гаргалгын зургаан һэн хойноо ажабайдалай мүнөө үеын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, Конституцида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулжа байха эрхэтэйшье, уялгатайшье.

Би Буряад Республикын арадай депутат байһан хадаа, Арадай Хуралай депутадаар дахинаа һунгагдаһан тула үнгэрһэн зарлалай Верховно Советэй хэһэн бүхы хүдэлмэрние нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ тоолоноб.

Мүнөө Арадай Хурал Правительствын ажал ябуулгые саг үргэлжэ хинажа байха эрхэгүй. Бидэ гансал үнэн сэхээр ажаллаха, арад зоной аша туһада хэгдэжэ байһан бүхы юумые дэмжэжэ шадаха хуулинуудые гаргахын түлөө оролдохо ёһотойбди. Политическэ реформо хадаа экономическа реформые түргэсхэхэ, ажалдаа амжалта туйлаха хэрэгтэ зорюулагдадаг гээшэ. Энэ зорилго заатагүй бэелүүлэгдэхэ ёһотой гээ. Урдамнай алас замай галнууд үрялна. Тэрэ алас замаар урагшатайгаар дабшаха гээшэ — республикын Президентын, Буряад Республикын Арадай Хуралай депутадуудай, республикын хүн бүхэнэй хүндэтэ уялга болохо эзэргэтэй.

Д. БОРОСГОЕВ,
Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ.

МҮНӨӨ ҮЕЫН ШЭНЖЭ

Дэлгүүрэй экономикын «өөрлиг харилсаан», мүнгэнэй хизаарлашагүй «дэбхэрэлгэ», хамаг юумын үнэтэй, хомор бололго гэхэ мэтэ шэхэнэй шинж болоһон жэшээлэгнүүдые һаяын сагта дуулаха, уншахадаа хүнэй эдэ сэдьхэлдэ байлгаа һайхан бодол түрэдэгүй ёһотой.

Гэхэтэй хамта ажамидарал, байра дээрээ тогтошоогүй. Амитан бүхэн аргаяа бэдэржэ, хүн бүхэн урда һананайгаа буянгаар гү, али өөрынгөө ураг тархиин уршалаагаар ажабайдалаа эмхидхэхэ, эрхилхэ эрхэтэй болоходонь, зариманда һайн, нүгөөдүүлдэ муу болоһониинь эли харагдана гээшэ.ха.

Түрингөө шуужа, модон хүлөө гү, али үшөө ямар нэгэн эрэмдэгэ харуулан, магазинай үүдэндэ малгай тодожо һууһан хүнние харахадаа, зон гайхахала болёо хэбэртэй. Хабар-намарай хүйтэндэ халимдар хубсаһатай дааража, аяма зунай халуунда ангана ха .., баарнад.

Хажуугаарнь яла-сала юумэ худалдадаг киоскнууд зун-намарай һархлаг шэнгеэр олошорно. Тэр саагуур гэрэл шэлтэй сонхонуудтай, электро-оньһоор һолжорон хаагдадаг, түбһэн һомонһоошье соорохогүй түмэр исхаамуудтай гоё, һайхан шэмэглэлтэй офисууд, әлдэб банкын тэнгэри түлама үндэр, шэл-шулуун байшангууд баригдажа, түрэл хотымнай оршон байдалда баян, һүртэй түхэл оруулха шэнжэтэй.

Жэшээлэн хэлэхэдэ, нээмэл түхэлэй акционернэ «Буряад-жилгражданстрой» бүлгэмэй барилга-хабсаралгын управлениинүүд «Викомбанкин» байшан барина. Тиихэдэ «Ородой-Азиин банкын» офисой барилга акционернэ «Улан-Удэтранстрой» бүлгэмэй барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын барилгашад хэнэ. Нимэ онсо шэнжэтэй, һайн шанартай барилгада мэргэжэлэйнгээ талаар шадабари ехэтэй хүдэлмэришэдэй ажаллаһаниинь мэдээжэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модошо, шулууша дархашуул Владимир Константинович Григорьев, Александр Викторович Сорокин гэгшэд офисой дэргэдэ.

А. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТУҺАЛАМЖА ХҮЛЕЭГЭЭД ҺУУНАГҮЙБДИ

Муйскын аймагай эмхидхагдаһаэр табан жэлһэ үлүүтэйхэн саг үнгэржэ байна. Энэ хугасаа соо тон ехэ хүдэлмэри үгдэг гээшэ ааб даа. БАМ-ай барилга дүүргэгдэжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушаагдаа. Аймагаймнай транспортна барилгашад БАМ-ай объектнүүдэй барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ехэ хубитаяа оруулалсаһан байха. Мүнөөшье, БАМ-ай һүүлшын обёектнүүдые хабсаргана. Хойто-Муйын 15 километр тоннелиин барилга һүүлшынгээ шатада ороод байна. Дэлгүүрэй харилсаанай хүшэр хүндэ сагай орожо ерээд, тоннель баригшадые хэды гасажа, хүшэжэ байгаашье һаань, эдэнэр энэ харюусалгатай ажалаа минутын туршада зогсоогүй. Тоннелиин барилга хүшэрөөршье һаа, үргэлжэлһоор.

Транспортна барилгашаднай «Таксимо—Бодайбо» гэһэн 270 километр авто-харгын барилга ойрын сагта дүүргэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа, муу бэшэ үрэ дүүгүдые туйлана. Оньһожоруулагдамал 136-дахи, 161-дахи, 163-дахи колоннонуудай, хүүргэ баридаг 97-дохи, 53-дахи отрядуудай хүдэлмэришэдэ энэ хүшэр участок дээрэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэри ябуулжа, мүнгэ алтанай дуталдаашье һаань, түс харгын барилга саг болзортонь дүүргэхэ гэжэ яһала ороодоно.

Северомуйск, Таксимо тосхонуудта, Муйын-Адаг, Витим, Ирокинда болон бусад һуринуудта байрын гэрнүүд, социально-соёлой байшангууд, промышленна предприятиинүүд баригдана. Сэхыень хэлэхэдэ, манай аймагай захиргаан, барилгын эмхинүүд, түмэр замшад арга боломжонуудаа шадамар бэрхээр хэрэглэн, байрын гэрнүүдые. БАМ-ай, түмэр замай объектнүүдые барихэ хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлһээр. Барилга һайнаар хэхэ. объектнүүдые хараалагдаһан болзортонь ашаглалгада тушаяха хэрэгтэнь туһалха гэһэн хараа шэлэлтэйгээр Муйскын аймагай захиргаанай дэргэдэ каптальна барилгын таһаг эмхидхэх һэмдү.

Энэ таһагай хүтэлбэрилгэ шэдэй, мэргэжэлтэдэй гол зорилгонь хадаа, аймагай газар дайда дээрэ барилга хэхэ ехэ, багашье объектнүүдэй, байрын гэрнүүдэй проектно-сметнэ документнүүдые бэлдэхэ, мүнгэн зоореэр барилгын участогуудые хангаха асуудалнуудые шиидхэхэ, барилгын ябасые, тэрэнэй шанарые шалгаха гэһэн удхатай.

Аймагаймнай газар дайда дээрэ БАМ-ай һүүлшын объектнүүдэй ехэ барилга хэгдэжэ байна гээд дээрэ хэлээ һэм. Тэрэнэй хажуугаар байрын гэрнүүд, социальна соёлой байшангууд бодхоогдоно. Ганса Таксимо тосхондо 320 үхибүүдэй һураха һургуулиин, 24 байратай хоёр гэр, 2 байратай 6 гэр, цэгэ зэргэ 40 хүнэй орожо бээ угааха баня, спортын комплекс баригдажа байна. Хүүргэ баридаг 97-дохи отрядай, барилга-хабсаралгын 670-дахи, 136-дахи колоннонуудай, Молодёжный комбинадай коллективнүүд Таксимо посёлогто барилга ехээр хэжэ, тосхонойнгоо шэнжэ шарайе болбоссон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. Энэ дээрэ дурдагдаһан барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд Муйскын аймагай захиргаанай барилгын таһагай мэргэжэлтэдтэй шухаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, зүб тээшэнь шиидхэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Ю[illegible] даа нимэ нэгта барисаатайгаар хүдэлхэдэ аша үрэнь аргагүй ехэ байдаг гээшэ ааб даа. Барилгын ябасашье урагшатай байдаг.

Манай аймагай захиргаанай гулваа А. А. Мезенцев барилга һайн мэдэхэ хүн юм. БАМ-ай барилгада хорин жэл хабаадалсаа, али бүхы аргаар барилгашадта туһаламжа хүргэдэг. Байгша ондо хоёр удаа Москва хотоонохо. Россин Федерациин барилгын талаар министр Е. В. Баситай уулзажа, заним таны хэлсээ баталжа ерээ. Манай Муйскын аймагай барилгашад байгша ондо 8 миллиард туһэгигэй барилга хэхэ юм. Энэ зорилгобо бэелүүлхэ арга боломжнууд бии болоот байна.

В. ИВАНОВ.
Муйскын аймагай захиргаанай барилгын таһагые даагша.

Россин һонинууд

МОСКВА. Гүрэнэй тугай үдэр августын 22-то Россиде түрүүшынхеэ һайндэрлэгдэбэ. Гурбан үнгэтэй түүхэтэ тугай 1991 оной августын 22-то һэргээгдэһэн ушарһаа Президент Борис Ельцинэй Зарлигаар энэ үдэр тогтоогдоһон байгаа. Энэмнай Россин олон үеын хүнүүдэй алдар солоор бадаруулагдаһан туг ха юм даа.

ЯРОСЛАВЛЬ. Вице-премьер Сергей Шахрайн толгойлдог Шажан мүргэлэй хэрэгүүдэй талаар правительствэнна комиссиин һаяын заседани дээрэ гүрэнэй мэдэлдэ байлгагдадаг Үнэн алдартын шажанай һүмэ дугаанууд санаартадай засагаармыда дамжуулагдан үгтэхэ тухай асуудал эсэслэн шиидхэгдэхэ юм гэжэ Ярославска Толгско һүмын байгуулагдаһаар 680 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ дээрэ Премьер-Министр Виктор Черномырдин Москвагай болон бүхы Ород гүрэнэй патриарх Алексий Второйдо хандахадаа, нигэжэ мэдээсэһэн байгаа.

МОСКВА. «Абхазитай хэлсээндэ Татарстанай гараа табилга « Хани барисаан, хүршэ ёһоор ажаһуулга, харилсаа холбоон тухай Россин Федерациин ба Грузиин Республикын хоорондо 1994 оной февралиин 3-да баталагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр Россин Федерациин абаһан уялгануудта зүрюу харша байна» гэжэ Россин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын Татарстанай ба Абхазиин хооронохи ханн барисаан, харилсаа холбоон тухай 1994 оной августын 17-до Казаньда гар табигдаһан хэлсээнһээ уламжалан, Россин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ИТАР — ТАСС-та хэһэн мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ИТАР—ТАСС.

АЖАЛАЙ ВЕТЕРАН

Эгээл энэ үедэ колхоз ба совхозуудай ажалшад малай тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэжэ, урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ, үбһэ хуряалгын хүдэлмэрние эршэтэйгээр ябуулжа байна. Загарайн аймагай «Дружба» совхозой сабшалангай ургаса урда жэлэйхиһээ муу бэшэ. Бага схэгүй, үбгэд хугшэдшье үбһэ хуряалгада хабаадана.

62-той пенсионер Цыдып Жамбалович Гомбоев тухай хөөрэхэ дуран хүрэнэ. Цыдып Жамбалович бага наһандаа эхэ, эсэгэһээ гээгдэжэ, хүгшэн эжынгээ хүсөөр эрый эзргэдэ хүрэһэн юм. Хүдөө ажахыда хүдэлжэ, ажалай дүршэлтэй болоһон байна. Цыдып Гомбоев арба һаи гаража ябахадаа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ ехэшүүлые дахажа, колхозойнгоо ажалда хүдэржэһэн юм.

Саашадаа колхозой әлдэб ажалда хүдэлөө. Оролдосо ехэтэйгээр ажалладаг дээрэһэнь, колхозой правлени нүхэр Гомбоевые жолоошодой һургуулида эльгээһэл юм. Тэрэнээ дүүргээд, колхоздоо 25 жэлэй хугасаада жолоошоноор ажаллаһан байна. Ажалдаа һайнаар хандадаг, эрхим жолоошо байһандань ходо тэмдэглэжэ, грамотаар хэдэ дахин шагнаа. Наһатайханшье болоод, жолоошоноор хүдэлөө даа. Һүүлдэнь трактористаар ажаллаа. Трактористаар хүдэлхэ зуураа, совхозой бүхы ажалые дуулһан хэдэг, гүүртэлэ байһан мэлшадта үбһэ, һолоомо гэхэ мэтые зоохэ, хэрэгтэй газарта түлеэ, үньень асаржа үгэдэг байгаа.

Бэрхэ, оролдосотой, колхоз соогоо ехэ хүндэтэй ябаһандань, өөрынь унажа ябаһан трактор үмсэдөө хэрэглэхыень үгэһэн байна. Нүхэр Ц. Ж. Гомбоев хэдышье үндэр наһатай болобошье, малай тэжээл бэлэдхэлгын эхилхэдэ, бригадада ошожо, туһалалсадаг заншалтай, нютаг соогоо ехэ хүндэтэй үбгэжөөл юм даа.

Н. НАНЗАТОВ.

Таряашадай ажахынуудай түрүүшын алхамууд

ЭГЭЭЛ НЭТЭРҮҮНЬ ҮЛӨӨЛ Х

Тээсгэн зуншагаар Зэдын аймагта ябахадаа энэ хүнтэй танилсаа һэм. Тэнэдэхи худөо ажахын управленийн эхамад зоотехник А. Д. Дармаевтай кабинет соонь хөөрэлдэжэ һуутарнай нэгэ хүн орожо ерэбэ.

— Өө, Владимир Дарицыренович, амар сайн! Наашаа һуугыт, — гэжэ Амур Дымбрылович тэрэниие мэндэшэлээд, намда хандажа:—Энэ Дээдэ-Ушөөтэйн фермер нүхэр Данзанов гээшэ. Танилсагты, — гэбэ.

Гараа барилсабабди. Хараха янзада, энэмнай таблад һайса гарамгай наһанай, марьягүйшэг нарин шарайтай, шүрбэнэлиг саб гэмэ бэетэй хүн байба. Бүхы түхэлыень, хээрын нара, һалхинда нилээд хүрилһэн шэрүүбтэр шарайень, ажалша хүдэр гарнуудыень харахада, энэ бээ ехэшье бөөмэйлдэггүй, хүдэлмэрини хүндэһөө балай тунхаридаггүй хүн ха гэжэ абаһаар мэдэхээр. Хөөрэлдэхэдэ, энэ тэрэ юумэ асуухада тиимэ ульгам бэшэшье һаа, яһала тоб байса хэлээд үгэнэ. Яахаа, һанааб, юундэ нитэрээ һурагшалааб гэһэнлэл һэжэглэһэн шэнжэ тэрээндэ үзэгдэнэгүй. Илангала мүнөө сагта зарим эсэ юу хэжэ, ямар үрэ дүн түйлэжа байһан тухайгаа хэлэхэ, хөөрэхэ балаймше дуратай байдаггүй. «Ямар байнабибди гэжэ өөһэдөө мэдэжэ, хаража байна бэшэ гүт? Һайрхаха һайн юумэн үгы» гэһэншүүгээр хандадаг болошонхой агша.

Владимир Дарицыренович түрэл Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозоо олон жэлдэ механизатораар хүдэлөө юм. Трактористын ажал мэдээжэ ааб даа. Хабар болоходо — тарилгада, зундаа— үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, намарынь —тарла хуряалгада, үбэльнь — үбһэ, һолоомо, түлеэ залһа, барилгын модо шулуу зоохэ гэхэ мэтэһээ эхилээд, түхэреэн жэл соо трактор, машинаар хэхэ хүдэлмэри юу барагдахаб. Владимир Данзаков бусад нүхэдтээ хамта эдэ бүгэдые мэдэ лэ, бригадирай гү, али түрүүлэгшын яба гэһэн руу ябаад лэ байгаа. Тэ[illegible]ньше юрын механизаторта ямар ондоо тиимэ тусгаар габьна байхаб. Тракторайнгаа әбдэрээгүйл һаа һалираа гүбэ.

«ХАМТЫН ТОГООНЬОО» ХАЛБАГАЛАХАЯА БОЛИХОДОО:

Урдань һаалишад, хонишодтол аллаар механизаторнуудые хэниинь һайнаар, хэниинь муугаар хүдэлнэб гэжэ ехэ илгаруулхань бэрхэтэй һэн. Тэдэнэй ажалай үрэ дүн «хамтын тогоондо» ородог байгаа. Ямарааршье хүдэлэ өөрэгүй бултал аллирхуу түлөөһэ абадаг бэлэй.

Эгээл энээн дээрэһээ Владимир Данзановшье ажахыдаа жиирэй барагмеханизатор ябаа гэхэдэ болохо. Хэрбээ хоёр жэлэй саана тэрэнэй ажабайдалда горитойхон хубилалтын болсогүй һаа, саашадаашье тэрэл янзаараа хүдэлжэ ябаха һаабза. Ушарынь юуб гэхэдэ, худөө, ажахыда ехэ хубилалта хэгдэхэнь гэһэн шуулан соогуур Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз таряашадай ажахынуудай эблэл болоод, огтолон амараа гаража, фермернүүд болохо дуратай зон фермернүүд болоо юм. Эгээл тиигэжэ бээ гүйсэд даагаад, бодото эзэн болоод хүдэлхээ зүрхэлэгшэдэй дунда Владимир Дарицыренович Данзановтан байгаа.

Түрүүн хубаарилгын ёһоор, тэдэнэр гэр бүдөөрөө 30 гектар таряалан, 10 гектар бэлшээрини газар, хоёр трактор (хуушан МТЗ-50, мүн Т-25), 5 морь, 10 үхэр абаа. Мүн 300 толгой хүгшэрһэн хонидые баһал колхозһоо худалдажа абаа. Тиигээд урдань һубай малай вуһадаг Бүрдүүн гэжэ газарта бууса түхеэржэ эхилээ бэлэй.

Нигэжэ зарим айлнуудайнгаа үни заланда мартагдаһан ёһотойл үмсын ажахы эмхидхэжэ эхилхэдэнь нютагай зон түрүүшээр әлдэбээр хэлсэһэншье байгаа ааб даа.

«Эдэмнай маниаа онсо илгаржа, гэнтэ баяжахаяа һанаба гү? Али ерээдүйдэ ехэ удха шанартай хэрэг эхилбэ гү?» — гэлдэхэшье хүнүүд бии һэн. «Үгы ааб даа, эдэш гэр соогоо олон, худэлхэ хүнүүдтэй хадаа амяараа һалаад ажаллаха гээ юм бээ. Тиигээ лэ яаха юм» — гэжэ нугоодуулынь хэлээ һаабза.

— Бүхы наһаараа колхозой «дали доро», гол түлэб бэлэн юумэн дээрэ байтараа гэнтэ амараа гаража, бээ даагаад хүдэлхэһөө айгаагүй гүт? — гэжэ Владимир Дарицыреновичһээ асуухада, тэрэ минһэд гээд, намдуугаар хэлэнэ:

— Танигдаагүй ой руу ороходо абаһаар жэхыхээрлэ байдаг гүб даа. Тэрээн шэнги шэб шэнэ юумэ эхилхэ гээшэ хэзээшье хүнгэн байдаггүй. Тиигэбэшье юумэйшье болоо һаа, өөһэдынгөө түрэһэн газар дайдада байна ха юмбибди. Өөһэдөөл эалхуурангүй, хара хүлһэсэ гамнангүй хүдэлөө һаа, хосорхогүйбди гэжэ ойлгожо байгаа зон аабзабди. Тиигээд хөөр жэлэй саана юумэнэй үнэ сэн үшөө бараг байгаа. Гүрэнһөө мүнгэн урьһаламжашье ябаа нюруу процеинттэйгээр үгтэдэг һэн. Харин мүнөө юумэн тад ондоо боложо байна ха юм.

— Тиихэдээ танайхин шэнги айлнууд таатай бараг сагта фермерскэ ажахы эмхидхэжэ, мүнөө ябаа түхэлөө оложо, хүл дээрээ гаража байна бээ, — гэхэдэмни, тэрэ толгойгоо һэжэржэ хэлэнэ:

— Үгы даа, хүл дээрээ хүсэд гарахамнай холо. Мүнөөш худөөгэй хамтын ажахынуудшье, амяараа гараһан фермернүүдшье адлил бэрхэтэй байдалда оронхой. Юрэдөөл эдэмнай фермернүүд болоод тэһэ-биса баяжажа байна гэжэ атаархаха юумэн үгы даа. Манай нютагта түрүүн фермернүүд болоһон Александр Бадмажаповтан, Борис Айсуевтан ядахадаа мүнөө дахин хамтынгаа ажахыда ороо. Юрэдөөл эгээл нэтэрүүшүүлынь үлөөд байна хабди.

«ӨӨРЫН САМСА БЭЕДЭ ДУТЭ»

Саашань Владимир Дарицыренович ажахыгаа лажа эрхилдэг тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Түрүүн 30 гектар таряалан, 10 гектар бэлшээрини газар абаа гэжэ дээрэ хэлээ һэмди. Эдэнэр таряалан дээрээ хоёр жэлдэ ороohото ургамалнуудые, бага эзргэ зелёнко ургуулна. Арбан гектар бэлшээрнээ хорёолжо, уһалагдадаг, үтэгжүүлэгдэмэл сабшалан болгоо. Нёдондо гандуу жэлдэ таряалангай гектар бүриһөө 12 центнер ороohо сохижо абаа. Харин тэндэхи хамтынь ажахы гектарай 7—8 центнер тарла хуряагаа юм. Сабшалан дээрэһээ 300 центнер үбһэ абажа, мүн малдаа эдюулхэ таряатай, һолоомотой, зелёнкотой үбэлжөө. Түрүүшын жэлдэ колхозһоо абаһан 300 хугшэн хонидоо

Буряадай Уран зохёолшодой холбооной 60 жэлые угтуулан

ҺҮРХЭЙЛ-ХУБУУН ЯБАҺАН ЮМ ДАА

(Ким Цыденовэй дурасхаалда)

...зд. Эжинишь
23-нан дугаарта.
ААН-УДЭДЭ.
ОГТАГТАА.

...до Буряадай баг...зэдэ нургуулийн ...культедэй студент-...бэдэн. Кимэй эрэ ..., долгитохон соол ..., дабхарватаһан, ...мойондол, хара ...гоор абана. Мун ...130-аад хониды...хоор үлоонхэбэ...камтадаа 20 үне...10 гаран тугал, ...шарагуудай байна, ...Һаанаһан һуеэ зөө...эзгэй болгожо, ...станци абаашажа...бди. Жэлдээ 3-...үүсэлжэ, мяхые...дээрэ гаргажа, ...данабди.—гэжэ ...нэ.

ФЕРМЕРИ ГЭХЭДЭЭ. ГҮБД...

— Нихэдээ аж...олзо яһала орш...та,—гэхэдэ, Бла...

...ким хэниненьше тоо...дэй бэшэгтэ хариоу...вердловскдо һурав...мантай суг 10-...класс-дүүргэнэн ...киеватай нэгэ үе ...үү болоод, хаха...ө. Сэбэрхэн баса...он. Теэд Ким: ...гурлаа бэшэ аад, ...захамниб даа», —

...ной тон багаар ...ноо хойшо хо...н ородой алдар ...н зохёолшод Сер...й Леонид Андреев. ...н Куприн, Иван ...он бусадай нэрэ...руулгадажа, по...ойно хойшоһоо ...гараба. Тэдэнэй ...залгихаһаа ...шажа мэдээбди. ...ыа Есенин Андре...зохёолнуудые дэр...һаар мунгэ аб...ынень шахуу сээ...нимнай. урьһала...гада ононо. Уг...байнаарбди. ...Хяагтаһаа ерэ...мянган түхэриг...абажа, байна б...түхеэрээ, шэнэ...далдажа абаа...дэ мунгэн ...шабэнэжэл ябаа...адли байгаа. ...здэхэдэм, мини...дэ 3 миллион ...гэ урьһаар аб...нашье хүрэнгүй...дэн гэр бүлеоо...багагүй 16 хүн...Бултанда эдиэ...хэ хубсаһан х...жэ хүдэлжэ б...мэмгүй ажаһуулж...бшуу.

— Хэды х...гээшэбта?

— Намтай ...Ханда Дашин...ин, мун баһа...бүүн, Балр Н...Осодоев, гэзэ...гол хүдэлэ...рана. Дарису...Лидия хоёр б...байгаагүй ааб...хэхэ ажал о...даг,—гэжэ фер...

— Энэ ж...рил барег, я...ха, малай э...ха бэзэт?

— Байгша...тарта шэнинс...Ургасань му...тарнагаа гур...оёнэдынгоо э...барнабди, ...Энэ жэлдэ о...тарыа нюосэл...ди. Мун ажа...тахай барнаб...най сэһал та...рэгтэй. Үхэр...доо хусэд х...хые ороло...тэрэ.

Хөөрэлдөөн...хэлдэ Владим...вичһээ нигэ...

— Хамтын...жэ байһанда...болоод байх...һананат?

— Бүхы...эзэн болоод...гаар, арга...дэлхэ гэзэ...найн. Хэжэ...хуу өөрынш...ньше тэрэнц...гүй. Нүгөө...сагта хамаг...даажа абаа...дэ. Фермер...нше наада...хүн хомор...дахаһаа онд...

Сэхыень...мернүүд г...гөөбэн тула...Үнэндөө, ю...ажал эрхи...Түрэншье...хэрэглэнэгүй...эрижэ, айма...нүбликын...доо ажахы...нэдтэ ханда...ээ даажа г...нүүд гэзэш...хи — АК...гэхэ. Теэд...тинмэ...арга болоо...Нигэжэл г...рой хоорон...—гэжэ нух...нэ.

Зүбшүүл...Нихэдээ...зонсоо хоо...үдыл даа....тэдэнэр го...гээ ами...болоо гэжэ...

ЗУРАГ...Данзанов.
Зэдын...

...ким Цыденов ...гээ сонжо, про...бол даа. Энэ...Леонид Андреев...ни хөөрөй нүдөөн...о гэжэ тэмдэглэл...түрүүн «Хөөрэ»...он рассказ бэшэ...намжатайгаар ун...ноотойл шулэгшэ...уулһан зохёол гэ...ын агша. Улан...индогой һайндэр»...ь. Тус рассказай...хөөрэжэ үгэһэн...

...ээгэ фронтдо...колхозой Алтан...аалишанаар ажал...эн эжымни на...ньхэн юм. Бухы...гансахан лэ үхи...б. Гансарханаад...ргэгэ сагаалганай...ожо, одоошье...эб даа. Энэ хөө...ким сөөрэ нонир...н, нүүлдөнь зутар...рассказ бэшэжэр...

...ынор ...амар. Бу...ын зохёолшодой ...мэрэн байшан ...ы гурамжаар) соо ...ой «Һарата ...ааг рассказуу...бэрэ үйлэн хэл...Ц.Д. Дондогой, ...ирэзэ, З. Гомбо...Цырендоржиев гэг...ргоо түлөө һа...онхойнууд ерэн...

...ааг. Эжинишь
23-нан дугаарта.
ААН-УДЭДЭ.
ОГТАГТАА.

...до Буряадай баг...зэдэ нургуулийн ...культедэй студент-...бэдэн. Кимэй эрэ ..., долгитохон соол ..., дабхарватаһан, ...мойондол, хара ...гоор абана. Мун ...130-аад хониды...хоор үлоонхэбэ...камтадаа 20 үне...10 гаран тугал, ...шарагуудай байна, ...Һаанаһан һуеэ зөө...эзгэй болгожо, ...станци абаашажа...бди. Жэлдээ 3-...үүсэлжэ, мяхые...дээрэ гаргажа, ...данабди.—гэжэ ...нэ.

ФЕРМЕРИ ГЭХЭДЭЭ. ГҮБД...

— Нихэдээ аж...олзо яһала орш...та,—гэхэдэ, Бла...

...ной тон багаар ...ноо хойшо хо...н ородой алдар ...н зохёолшод Сер...й Леонид Андреев. ...н Куприн, Иван ...он бусадай нэрэ...руулгадажа, по...ойно хойшоһоо ...гараба. Тэдэнэй ...залгихаһаа ...шажа мэдээбди. ...ыа Есенин Андре...зохёолнуудые дэр...һаар мунгэ аб...ынень шахуу сээ...нимнай. урьһала...гада ононо. Уг...байнаарбди. ...Хяагтаһаа ерэ...мянган түхэриг...абажа, байна б...түхеэрээ, шэнэ...далдажа абаа...дэ мунгэн ...шабэнэжэл ябаа...адли байгаа. ...здэхэдэм, мини...дэ 3 миллион ...гэ урьһаар аб...нашье хүрэнгүй...дэн гэр бүлеоо...багагүй 16 хүн...Бултанда эдиэ...хэ хубсаһан х...жэ хүдэлжэ б...мэмгүй ажаһуулж...бшуу.

— Хэды х...гээшэбта?

— Намтай ...Ханда Дашин...ин, мун баһа...бүүн, Балр Н...Осодоев, гэзэ...гол хүдэлэ...рана. Дарису...Лидия хоёр б...байгаагүй ааб...хэхэ ажал о...даг,—гэжэ фер...

— Энэ ж...рил барег, я...ха, малай э...ха бэзэт?

— Байгша...тарта шэнинс...Ургасань му...тарнагаа гур...оёнэдынгоо э...барнабди, ...Энэ жэлдэ о...тарыа нюосэл...ди. Мун ажа...тахай барнаб...най сэһал та...рэгтэй. Үхэр...доо хусэд х...хые ороло...тэрэ.

Хөөрэлдөөн...хэлдэ Владим...вичһээ нигэ...

— Хамтын...жэ байһанда...болоод байх...һананат?

— Бүхы...эзэн болоод...гаар, арга...дэлхэ гэзэ...найн. Хэжэ...хуу өөрынш...ньше тэрэнц...гүй. Нүгөө...сагта хамаг...даажа абаа...дэ. Фермер...нше наада...хүн хомор...дахаһаа онд...

Сэхыень...мернүүд г...гөөбэн тула...Үнэндөө, ю...ажал эрхи...Түрэншье...хэрэглэнэгүй...эрижэ, айма...нүбликын...доо ажахы...нэдтэ ханда...ээ даажа г...нүүд гэзэш...хи — АК...гэхэ. Теэд...тинмэ...арга болоо...Нигэжэл г...рой хоорон...—гэжэ нух...нэ.

Зүбшүүл...Нихэдээ...зонсоо хоо...үдыл даа....тэдэнэр го...гээ ами...болоо гэжэ...

ЗУРАГ...Данзанов.
Зэдын...

Буряадай Уран зохёолшодой холбооной 60 жэлые угтуулан

ҺҮРХЭЙЛ-ХУБУУН ЯБАҺАН ЮМ ДАА

(Ким Цыденовэй дурасхаалда)

...ким Цыденов ...гээ сонжо, про...бол даа. Энэ...Леонид Андреев...ни хөөрөй нүдөөн...о гэжэ тэмдэглэл...түрүүн «Хөөрэ»...он рассказ бэшэ...намжатайгаар ун...ноотойл шулэгшэ...уулһан зохёол гэ...ын агша. Улан...индогой һайндэр»...ь. Тус рассказай...хөөрэжэ үгэһэн...

...ээгэ фронтдо...колхозой Алтан...аалишанаар ажал...эн эжымни на...ньхэн юм. Бухы...гансахан лэ үхи...б. Гансарханаад...ргэгэ сагаалганай...ожо, одоошье...эб даа. Энэ хөө...ким сөөрэ нонир...н, нүүлдөнь зутар...рассказ бэшэжэр...

...ынор ...амар. Бу...ын зохёолшодой ...мэрэн байшан ...ы гурамжаар) соо ...ой «Һарата ...ааг рассказуу...бэрэ үйлэн хэл...Ц.Д. Дондогой, ...ирэзэ, З. Гомбо...Цырендоржиев гэг...ргоо түлөө һа...онхойнууд ерэн...

...зд. Эжинишь
23-нан дугаарта.
ААН-УДЭДЭ.
ОГТАГТАА.

...до Буряадай баг...зэдэ нургуулийн ...культедэй студент-...бэдэн. Кимэй эрэ ..., долгитохон соол ..., дабхарватаһан, ...мойондол, хара ...гоор абана. Мун ...130-аад хониды...хоор үлоонхэбэ...камтадаа 20 үне...10 гаран тугал, ...шарагуудай байна, ...Һаанаһан һуеэ зөө...эзгэй болгожо, ...станци абаашажа...бди. Жэлдээ 3-...үүсэлжэ, мяхые...дээрэ гаргажа, ...данабди.—гэжэ ...нэ.

ФЕРМЕРИ ГЭХЭДЭЭ. ГҮБД...

— Нихэдээ аж...олзо яһала орш...та,—гэхэдэ, Бла...

...ной тон багаар ...ноо хойшо хо...н ородой алдар ...н зохёолшод Сер...й Леонид Андреев. ...н Куприн, Иван ...он бусадай нэрэ...руулгадажа, по...ойно хойшоһоо ...гараба. Тэдэнэй ...залгихаһаа ...шажа мэдээбди. ...ыа Есенин Андре...зохёолнуудые дэр...һаар мунгэ аб...ынень шахуу сээ...нимнай. урьһала...гада ононо. Уг...байнаарбди. ...Хяагтаһаа ерэ...мянган түхэриг...абажа, байна б...түхеэрээ, шэнэ...далдажа абаа...дэ мунгэн ...шабэнэжэл ябаа...адли байгаа. ...здэхэдэм, мини...дэ 3 миллион ...гэ урьһаар аб...нашье хүрэнгүй...дэн гэр бүлеоо...багагүй 16 хүн...Бултанда эдиэ...хэ хубсаһан х...жэ хүдэлжэ б...мэмгүй ажаһуулж...бшуу.

— Хэды х...гээшэбта?

— Намтай ...Ханда Дашин...ин, мун баһа...бүүн, Балр Н...Осодоев, гэзэ...гол хүдэлэ...рана. Дарису...Лидия хоёр б...байгаагүй ааб...хэхэ ажал о...даг,—гэжэ фер...

— Энэ ж...рил барег, я...ха, малай э...ха бэзэт?

— Байгша...тарта шэнинс...Ургасань му...тарнагаа гур...оёнэдынгоо э...барнабди, ...Энэ жэлдэ о...тарыа нюосэл...ди. Мун ажа...тахай барнаб...най сэһал та...рэгтэй. Үхэр...доо хусэд х...хые ороло...тэрэ.

Хөөрэлдөөн...хэлдэ Владим...вичһээ нигэ...

— Хамтын...жэ байһанда...болоод байх...һананат?

— Бүхы...эзэн болоод...гаар, арга...дэлхэ гэзэ...найн. Хэжэ...хуу өөрынш...ньше тэрэнц...гүй. Нүгөө...сагта хамаг...даажа абаа...дэ. Фермер...нше наада...хүн хомор...дахаһаа онд...

Сэхыень...мернүүд г...гөөбэн тула...Үнэндөө, ю...ажал эрхи...Түрэншье...хэрэглэнэгүй...эрижэ, айма...нүбликын...доо ажахы...нэдтэ ханда...ээ даажа г...нүүд гэзэш...хи — АК...гэхэ. Теэд...тинмэ...арга болоо...Нигэжэл г...рой хоорон...—гэжэ нух...нэ.

Зүбшүүл...Нихэдээ...зонсоо хоо...үдыл даа....тэдэнэр го...гээ ами...болоо гэжэ...

ЗУРАГ...Данзанов.
Зэдын...

...ким Цыденов ...гээ сонжо, про...бол даа. Энэ...Леонид Андреев...ни хөөрөй нүдөөн...о гэжэ тэмдэглэл...түрүүн «Хөөрэ»...он рассказ бэшэ...намжатайгаар ун...ноотойл шулэгшэ...уулһан зохёол гэ...ын агша. Улан...индогой һайндэр»...ь. Тус рассказай...хөөрэжэ үгэһэн...

...ээгэ фронтдо...колхозой Алтан...аалишанаар ажал...эн эжымни на...ньхэн юм. Бухы...гансахан лэ үхи...б. Гансарханаад...ргэгэ сагаалганай...ожо, одоошье...эб даа. Энэ хөө...ким сөөрэ нонир...н, нүүлдөнь зутар...рассказ бэшэжэр...

...ынор ...амар. Бу...ын зохёолшодой ...мэрэн байшан ...ы гурамжаар) соо ...ой «Һарата ...ааг рассказуу...бэрэ үйлэн хэл...Ц.Д. Дондогой, ...ирэзэ, З. Гомбо...Цырендоржиев гэг...ргоо түлөө һа...онхойнууд ерэн...

...ким Цыденов ...гээ сонжо, про...бол даа. Энэ...Леонид Андреев...ни хөөрөй нүдөөн...о гэжэ тэмдэглэл...түрүүн «Хөөрэ»...он рассказ бэшэ...намжатайгаар ун...ноотойл шулэгшэ...уулһан зохёол гэ...ын агша. Улан...индогой һайндэр»...ь. Тус рассказай...хөөрэжэ үгэһэн...

...ээгэ фронтдо...колхозой Алтан...аалишанаар ажал...эн эжымни на...ньхэн юм. Бухы...гансахан лэ үхи...б. Гансарханаад...ргэгэ сагаалганай...ожо, одоошье...эб даа. Энэ хөө...ким сөөрэ нонир...н, нүүлдөнь зутар...рассказ бэшэжэр...

...ынор ...амар. Бу...ын зохёолшодой ...мэрэн байшан ...ы гурамжаар) соо ...ой «Һарата ...ааг рассказуу...бэрэ үйлэн хэл...Ц.Д. Дондогой, ...ирэзэ, З. Гомбо...Цырендоржиев гэг...ргоо түлөө һа...онхойнууд ерэн...

...зд. Эжинишь
23-нан дугаарта.
ААН-УДЭДЭ.
ОГТАГТАА.

...до Буряадай баг...зэдэ нургуулийн ...культедэй студент-...бэдэн. Кимэй эрэ ..., долгитохон соол ..., дабхарватаһан, ...мойондол, хара ...гоор абана. Мун ...130-аад хониды...хоор үлоонхэбэ...камтадаа 20 үне...10 гаран тугал, ...шарагуудай байна, ...Һаанаһан һуеэ зөө...эзгэй болгожо, ...станци абаашажа...бди. Жэлдээ 3-...үүсэлжэ, мяхые...дээрэ гаргажа, ...данабди.—гэжэ ...нэ.

ФЕРМЕРИ ГЭХЭДЭЭ. ГҮБД...

— Нихэдээ аж...олзо яһала орш...та,—гэхэдэ, Бла...

...ной тон багаар ...ноо хойшо хо...н ородой алдар ...н зохёолшод Сер...й Леонид Андреев. ...н Куприн, Иван ...он бусадай нэрэ...руулгадажа, по...ойно хойшоһоо ...гараба. Тэдэнэй ...залгихаһаа ...шажа мэдээбди. ...ыа Есенин Андре...зохёолнуудые дэр...һаар мунгэ аб...ынень шахуу сээ...нимнай. урьһала...гада ононо. Уг...байнаарбди. ...Хяагтаһаа ерэ...мянган түхэриг...абажа, байна б...түхеэрээ, шэнэ...далдажа абаа...дэ мунгэн ...шабэнэжэл ябаа...адли байгаа. ...здэхэдэм, мини...дэ 3 миллион ...гэ урьһаар аб...нашье хүрэнгүй...дэн гэр бүлеоо...багагүй 16 хүн...Бултанда эдиэ...хэ хубсаһан х...жэ хүдэлжэ б...мэмгүй ажаһуулж...бшуу.

— Хэды х...гээшэбта?

— Намтай ...Ханда Дашин...ин, мун баһа...бүүн, Балр Н...Осодоев, гэзэ...гол хүдэлэ...рана. Дарису...Лидия хоёр б...байгаагүй ааб...хэхэ ажал о...даг,—гэжэ фер...

— Энэ ж...рил барег, я...ха, малай э...ха бэзэт?

— Байгша...тарта шэнинс...Ургасань му...тарнагаа гур...оёнэдынгоо э...барнабди, ...Энэ жэлдэ о...тарыа нюосэл...ди. Мун ажа...тахай барнаб...най сэһал та...рэгтэй. Үхэр...доо хусэд х...хые ороло...тэрэ.

Хөөрэлдөөн...хэлдэ Владим...вичһээ нигэ...

— Хамтын...жэ байһанда...болоод байх...һананат?

— Бүхы...эзэн болоод...гаар, арга...дэлхэ гэзэ...найн. Хэжэ...хуу өөрынш...ньше тэрэнц...гүй. Нүгөө...сагта хамаг...даажа абаа...дэ. Фермер...нше наада...хүн хомор...дахаһаа онд...

Сэхыень...мернүүд г...гөөбэн тула...Үнэндөө, ю...ажал эрхи...Түрэншье...хэрэглэнэгүй...эрижэ, айма...нүбликын...доо ажахы...нэдтэ ханда...ээ даажа г...нүүд гэзэш...хи — АК...гэхэ. Теэд...тинмэ...арга болоо...Нигэжэл г...рой хоорон...—гэжэ нух...нэ.

Зүбшүүл...Нихэдээ...зонсоо хоо...үдыл даа....тэдэнэр го...гээ ами...болоо гэжэ...

ЗУРАГ...Данзанов.
Зэдын

СОЕЛОЙ ҺОНИН

ВАРШАВА УГТАХАНЬ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Бурят ороной фольклорно ансамбльнууд уласхоорондын фестивальнуудта эдэбхитэйгээр хабаадажа, онсо өөрсэ маягтай, түхэл шэнжэтэй үндэһэн аялга дуунуудаа дэлхэйн арад түмэндэ түхөөн бэлэглэнэ. Манай фольклорно ансамбльнууд Холбоото Штадууд, Франци, Испани, Голланди, Бельги ошожо ерэһэн байха.

Августын 26-һаа сентябрийн 3 болотор Польшын нийслэл Варшава хотодо үнгэргэдэхэ уласхоорондын фестивальда хабаадахала манай республикын түлөөлэгшэд мордобо. Хлагтын аймагай Алтай, Зэдын Алцаг, Захааминай аймагай Үлэгшэн нютагуудай фольклорно ансамбльнууд энэ бүлэгтэ оруулагдаа. Тэдэнэр нютаг нютагайнгаа арадай дуунуудые өөһэд өөһэдын аялга нугалбаритайгаар гүйсэдхэхэ юм.

Республикын Соёлой министерствын үдэлмэрилэгшэ В. П. Ильина тэдэнние ударидана. Манай мэдээжэ композитор Анатолий Андреев уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр ошолдобо.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

УЛАСХООРОНДЫН КОНКУРС

Баледэй артистнуудай уласхоорондын заншалта конкурс хоёр жэлдээ нэгэ дахин Болгарнин Варна хотодо үнгэргэдэдэг юм.

Улаан-Удын хореографическа училищиин һурагша Люда Доксомова энэ конкурсын нэгдэхи турта амжалтатайгаар хабаадаба. Классическа хатарай зургаан варианти, мүнөөнэй үндэһэн буряад хатарай хоёр номер 14-тэйхэн басаганай репертуарта оруулагдаһан байгаа.

Үндэр сэбэр бэетэй, уян нугархай хүдэлсэтэй басаганайнай хатархада, Буряадай хореографическа искусствын бата үндэһэ һууритай, баян түүхэтэй байһые жюрин гэшүүд тэмдэглээ. Гараха түрэхэвөө бэлигтэй, гүйсэдхэлгын һайн һургуулитай,ехэ ерээдүйтэй басагамнай жюрин гэшүүдэй зүгһөө магтаал һайшаалда хүртэбэ.

— Залуу багша Марина Рягузова тэрээндэ зааг юм. Уласхоорондын конкурсдо бэлдэхэдэнь, Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Анна Кузнецова, Россин габьяата артист Алексей Павленко, СССР-эй арадай артистка Лариса Петровна Сахьянова гэгшэд Людэдэ эдэбхитэйгээр туһалһан, мэргэжэл шадабариноонь нарижуулан мүлиһэн байгаа. Эдэнэй туһаламжа, дэмжэлгээр лэ тэрэ харагшадай, мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө гэжэ һананалб. Тиигэжэ Люда Доксомова Япондо, Швейцариин Лозанна хотодо, Грециндэ үнгэргэгдэхэ уласхоорондын конкурснуудта хабаадаха уряал абаба,— гэжэ хореографическа училищиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ, Россин Федерациин арадай артист П. Т. Абашеев омогорхон хөөрэнэ.

Түрүүшынгээ зориг бадаруулма амжалта туйлаа хадаа, саашадаа улам эршэмтэйгээр хүдэлжэ, һайнаар һуража, дали жэгүүр урган, олон ороной ехэ-ехэ театрнуудай тайзан дээгүүр хатаржа ябахыень нютагайнгаа басаганда үреэе даа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОО

Улаан-Удын локомотив-вагон заһабарилгын заводой 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан гүнзэгы удхатай материалнуудые «Локомотив» газетэдэ хэблүүлэн гаргуулха конкурс заводой хүтэлбэри, профсоюзай комитет, «Локомотив» газетын редакци байгша оной январь һарада соносхоо һэн.

Конкурсын дүнгүүдые жюрин һаяхан согсолбо. Зураг-лалнууд, очеркнууд ба рассказуудай дунда нэгэдэхи һуури олгохогүй гэжэ шийдхэгдээ. Буряадай гигантын 60 жэлэй ойдо зорюулжа, түүхэтэ материалнуудые бэлдэһэн капитальна барилгын таһагай инженер Г. В. Можайкада хоёрдохи һуури олгогдожо, 40 мянган түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаа. Предприятиин ветерануд тухай зураглалнуудые гаргуулһан вагон буридүүлгын цехэй слесарь В. Н. Костиндо гурбадахи һуури болон 30 мянган түхэригэй шан олгогдоо.

Эрхим һайн шүлэгэй түлөө конкурсдо нэгэдэхи һуури мүн лэ олгогдобогүй. Вагон хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэн Н. А. Дроздова хоёрдохи һуури эзэлжэ, 30 мянган түхэригөөр шагнагдаба.

Заводой ветеран В. А. Медведев «Үбгэн Фадейн хөөрөөн» гэжэ зохёолойнгоо түлөө 20 мянган түхэригэй урмашуулгын шангаар тэмдэглагдээ.

Манай корр.

ХАСАГУУДТА АЙЛШАЛГА

Һаяхан Хүдэри-Сомоной уран һайханай бүлгэм хасагуудай һуури Шара-Гол ошожо, һонирхолтой концертнаада табижа ерээ. Тэрэ «Родничок» ансамблиин уран нугархай хатарша басагад Венера Батомункуевагай, Лена Капустинагай, Дарима Эмигеновагай, Маша Красиковагай буряад, ород, татаар арадуудай хатарнуудые гүйсэдхэхэдэнь, зал соо һуурһан хильын харуулшад ехэл һонирхожо хараба.

Ансамбльда гоё һайхан хоолойтой залуу хүбүүд бии юм байна. Д-Н. Чагдуров, Х. Цыренов, В. Гатапов гэгшэдэй гүйсэдхэһэн мүнөөнэй, урданай дуунууд бултанай һайшаалда хүртөө. Юундэб гэхэдэ, тэндэхи ород һуурин-нуудай зон нимэ уран бэлигтэй артистнуудай нютагтань үнинэй ерэгүйдэнь тэдээндэ баярааа мэдүүлжэ, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Душа хүбүүд өөһэдөө лимбэ, баян, гитара дээрэ наадажа, сугларагшадые сэнгүүлээ даа.

Хилын харуулшадта табигдаһан концертдэ нютагайшье хүнүүд олоор ерээ. Залуу сэбэр басагадай тайзан дээрэ дуулахада, хатархада, тэдэнэрые үшөө дахин гаража ерэхыень нэрьемэ альга ташалгаар урриба. Елена Бадмаева, Дина Жамьянова, Роза Аверчикова гэгшэд тэндэхи зоной сэдхэлые баясуулаа. Басагадта үнгын сэсэгүүд барюулагдаа.

Концертын һүүлээр фойе соо пайр наадан үргэлжэлөө һэн. Тэрэ үдэшэ залуу үетэмнай ехэл сэдхэлээ баясуулаа даа. Мүнөө сагай байдалда хаа-яа нимэ уулзалгануудые эмхидхэхэ гэгшэ шухала байна гэжэ һанагдаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Д-Н. Ч. Чагдуров, Х. Цыренов, В. Р. Гатапов гэгшэд лимбэ, баян дээрэ дуу гүйсэдхэнэ.

Е. СУРМАЧАЙ
фототекст.

ГЕРМАНИЙАА ЕРЭЖЭ, КИНО БУУЛГАБА

Буряад арадай элинсэг хулинсагуудай, угаймнай ёһо заншал мүнөө һэргэгдэжэ, дасан дугануудаа бодхоожо, бурхандаа шүтэжэ, тэрэ тоодо бөө мүргэлөө сэдьхэлдээ дүтөөр абажа байһан ye саг гэшэ ааб даа. Буряад Республикымнай шэнэ Конституци соошье энэнь нимэ үгэнүүдээр батадхагданхай: «Һэшхэл бодолой болон шүтэхэ талаар сүлөө байлга, гансаараа гү, али бусад зонтой хамта бурханда мүргэхэ гү, али оройдоо мүргэхэгүй шажан мүргэлэй ба бусад хараа бодолнуудые бариманлха, тарааха, энээнһээ уламжалан, ажал ябуулха эрхэ хүн бүхэндэ хангагдадаг».

Буряад арадай бөө мүргэлөөр һонирхожо, кино бууллгаха зорилготойгоор Германиин ЦДФ-гэй (Цвайт Дойче Фернзен) хоёрдохи телевиденнин кинорежиссёр Аксель Брандт һаяхан Улаан-Удэ ерэжэ, Буряад Республикын арадай уг заншалнуудай талаар бүлгэмэй түрүүлэгшэ, Ехэ удаган Надежда Ананьевна Степановада хандаһан һөөр шоно уггайшуулай эзэдэнэй дурадхалые дэмжэжэ, Баргажанай аймагай Баян-Гол нютагай зоной бурхандаа мүргэдэг, шүтэдэг Буха шулуун ноёндо, угайнгаа эзэдтэ мүргэхэ ёһолой гүйсэдхэһэн байна. Угай эзэдтэ ижажа мүргэдэг тухай бухы үзэгдлүүдые Германиин кинорежиссёр плёнко дээрэ буулгаа, миндаһан дээрэ бэшэжэ абаа.

...Шонын 7 хүбүүдэй нэгэ һалаа болодог Шүбтэхэй Шоны үри һаданар болон уг залгамжалагшад нилээд олон ааб даа. Тэдэ гол түлөб Баргажанай аймагта, мүн Баян-Голдо ажаһуудаг, үхэр малаа үдхэжэ. Үри хүүгэдээ ехэ болгожо ябадаг зон юм.

Шүбтэхэй Шоно омогтойшуулай нэгэн— ажалай ветеран Владимир Доржиевич Очиров аха дүүнэрээ, эгэшэнэр болон бусад дүтын түрэлхидоороё хөөбэр сагаан ноохотой хонин асаржа, угайнгаа эзэд, ноёдые хүндэлхэеэ. Буха шулуун ноёндоо мүргэл хэбэ. Энэ мүргэлые Ехэ удаган Надежда Ананьевна бухы дээрэнь ударидажа, хуушан ёһо заншалай үндэ-байгаа. Надежда Ананьевна һөөр шоно уггайшуулай эзэдтэ, одо тэнгэриин ноёдто эндэ сугларагшадай зүгһөө үргэл хэбэ. Урдань нимэрхүү тайлган болодог байһан юм гээд немец кинорежиссёр өөрынгөө кинолентэнүүдээр харуулха байна бшуу.

Гэхэтэй хамта буряад арын нэрэдэг зэр зэмсэгүүд немец кинорежиссёрые һонирхуулһан байна. Баян-Гол нютагай бэрхэ ураг зураааша Шагдар Маланович Бадмаев тогоо нэрэхэ урданай тогоон, тэбхээр, танха харуулха, холоһоо ерэһэн айлшадые буряад нэрэмэл архяар хүндэлбэ.

Германиин кинорежиссёр А. Брандт болон тэрэнэй туһалагшадай буряад арадта хабаатай бөө мүргэлэй нэгэ зүйлые кинолентэнүүд дээрэ бууллгаһаниинь һайшаалтай. Гехэ зуура манай Буряад ороондо Брандт шэнги кинорежиссёр үгы юм аа гү гэжэ һанахаар байгаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баруун гарһаа хоёрдохинь И. А. Степанова; зүүн гарһаа һуугшадай нэгэлэхинь А. Брандт.

С. ОЧИРОВАЙ
фототекст.

ҺОНИН ЦИРК

Тэдэ концертнүүдыень харахаяа хотынхид, илангаяа багашуул олоороо ерээ һэн. Элдэб гоё номернуудые циркынхид гүйсэдхөө, тэдэнь багашуулда сехэтэ һайшаагдаа. Илангаяа Анна Степановагай гүйсэдхэһэн «Баглаа сэсэг» гэжэ хатар—уян бэетэй тэрэ басаган элдэб акробатическа дүрэнүүдые бэрхээр харуулжа, зоннис гайхуулба.

Циркдэ ерэһэн багашуулай һонирхол эгээл ехээр татаһан юун байгааб гэхэдэ, һургамал амитад эндэ харуулагдаа. Могой, баабгайн гүлгэн, бишэн болон бусад амитадые хаража, багашуулнай баярлаа, хүхсэ.

Циркын программа яһала һонин байгаа. Зүгөөр бүри баян, бүри олон номертой концерт хараха гэжэ хүлеэгдээ бэлэй. Тиигэбэшье багашуул сэдьхэлээ ханажа, гэртээ бусаа һэн.

Э. ДОРЖИЕВА.

СПОРТ — СПОРТ

ТОБШОХОНООР

БАРИЛДААН. Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн августын 25-һаа 28 болотор Турциин Стамбул хотодо үнгэргэгдэхэнь, Гэбэшье Буряад ороной түлөөлэгшэд энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэгүй. Ушарынь юубгэбэл, Россин Федерациин суглуулагдамал командын Кисловодск хотодо һорилго бэлэдхэл хэхэдэнь, уласхоорондын классай спортын мастер Андрей Матюнов шэлэн абалгын мүрысөөндэ дашилдэжэ, тишэ ошохо эрхэдэ хүртэбэгүй. Теэд яахаб даа, Халагламаар лэ байна.

* * *

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Азии түбиин оронуудай командануудай хабаадалгатай уласхоорондын мүрысөөн августын 26-да Хитадай Арадай Республикын Үбэр-Монголой түб Хүхэ-Хотодо нээглэхэнь. Японой, Хитадай, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Урда Корейн, Монголой, Казахстанай, Узбекистанай, Кыргызстанай, Саха (Яхад) болон Буряад Республикануудай, Красноярска хизаарай командануд энэ мүрысөөндэ хабаадаха. Спортын мастернуд Базар-Сада Дашинимаев, Максим Молонов, Жамса Лхамажанов, Баяр, Жаргалов, Мунхэжаргалов гэгшэд Буряад ороной нэрэ хүндые хамгаалха. Хүүгэдэй спортын 7-дохи һургуулиин директор, уласхоорондын категориин судья Баатар Занабазарович Цыбиков командын хүтэлбэрилэгшөөр, судьялгаар ошолдобо.

Саашадаа, энэ мүрысөөн хүгжөөгдэжэ, Азии түбиин чемпионат болгогдохо хараатай.

ШАТАР. Хүүгэдэй спортын 8-дахи һургуулиин һурагша Баатар Самбуев Россин эдиршүүлэй мүрысөөндэ 2-дохи һуури эзэлжэ, Мальта арал дээрэ үнгэргэгдэхэ дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ. Һаяхан эрэшүүлэй дунда тэрэ Россин түрүү һуури эзэлхын түлөө хахад финалай нааданда яһала бэрхээр наадаа.

ГИИР. Спортын энэ зүйлөөр Россин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн сентябрь һарада Оренбургда үнгэргэгдэхэ юм. Уласхоорондын классай спортын мастер Сергей Леонов энээндэ хабаадаха зорилготойгоор һорилго бэлэдхэл хэжэ байна. Тэрэ СССР-эй болон Россин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ хэдэ дахин илажа гараһан намтэртай. Энэ жэлдэ дэлхэйн Кубогта хүртэхын түлөө Казаньда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлаа һэн. Гиир үргэлгын спортоор дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө ноябринн 20-до Казахстанай Усть-Каменогорск хотодо болохо мүрысөөндэ хабаадаха хараа түсэбтэй юм.

Ж. БАТОЕВ.

Үнгэтэ юртэмсын нюусануд

ХААНАҺАА МӨДЭНЭ ГЭЭШЭБ?

Колумбиец Эмиль Лагайос хүнэй наһа барахаһаа хоёр һараар урид энээн тухай мэдэжэ баидаг. Энэ һонирхолтой үшар тухай Колумбиин һоннууд нигжэ мэдээсээ.

Эмиль Лагайос дүтэрхыгөөр табан жэлэй ойана түрэл тосхондоо эхээсэ харахала ерээд, одоол наһан соогоо гайхаагүйгөө гайхаһан юм. Хараха янзада эхэнь ямаршьегүй хэбэртэй байба. Хүбүүгээ хараад баярлаһан тэрэнь урагша хойшоо һүндэлэн, эдихэ юумэ болдэнэ, юун тухайшьеб хөөрэнэ.

Зүгөөр хүбүүнэйнгээ нюдэндэ тэрэ араг яһан мэтээр харагдаад, Эмиль одоол бахардашоод һуугаа бшуу. Араг яһанай үеэнүүдээрээ хабирган, харшаганан амһартала нишэ тиишэнь табихыень, нөөшэн соохоо шанаһан юумээ гаргахыень харахада, ямар байгаа гэжэ һанаат?

Түрүүн Лагайос ехээр эсэһэндээ эхээсэ нимээр харанаб гэжэ һанаба. Багахан наймаанай алаабхи барижа байха гэшэ ехэ эсэбэритэй байгаа бшуу. Тэрэ гэртээ хоёр-гурба хоноод, амараад байоа. Зүгөөр араг яһан харагдахала болибогүй. Тэрэнь үнөөхил эдеэ шанана, нэгэ хэды болоод лэ дуу гүнгэнэнэ, хүбүүндээ дүтэлөөд: «Хүбүүн, нигээд баһал ябахаинн, шамайгаа хараха гүб, али үгы гүб?» — гэжэ байгаад, Эмилиин толгойе эльбэнэ...

Хипрэжэ байнаб гэжэ һанаһан Лагайос город руу ябахаяа яараба. Зүгөөр оройдоо һара хахад тухай болоод, эхэсэ хүдөлхэсэ ерэхэ баатай болоо һэн. Тиихэдэ ондоо ямар нэгэ юумэн тухай бодоогүй. Араг яһануудые үшөо хараагүй ябаа бшуу.

Хахад жэл болоод энэнь дастагдаба. Урданайнь нүхэр баһа араг яһан шэнгээр харагдан ерэбэ бшуу. Хуаннинь хуушан хэбээрээл хэбэртэй. Дүүгарха, бээсэ баринжа ябахань тэрэл зандаа. Зүгөөр хоёһон улхаргайгаараа харан, хүйтэн яһан гарнуудаараа гарыень адхаха юм. Һара туяан болоод, тэрэнь наһа барашаба...

Тэрэ гэһэнһээ хойшо нимэ юумэн ходо дабтагдаг болобо. Лагайосай нюдэндэ араг яһан мэтээр харагдаһан хүн хоёр һараһаа дээшэ ажаһуухаяа болёо һэн.

— Мэдэгдээгүй, үзэгдөөгүй шадаоаритан гэжэ нам тухай хэлэхэ юм ааоза. Зүгоор одоол дайсандаашье нимэ шадабаритай боло гэжэ хүсэхэгүнб. Намайе энэ шадабаримни айхабтараар зобоонол даа. Мэнэ, наһа барахаяа байһан зонтой харилсаха гэшэ хүнгэн хэрэг бэшэл. Харин өөр тухайгаа хэлэхэ болоо һаа, юун гэхэбши? Хажуу тээнээ хараха бэшэш. Гэрэл туһагүй. Тэрэнин гансал материальна юумэ харуулна бшуу. Харин минии шадабаримни метафизическэ байгаалитай юумэн байгаа ёһотой»,— гэжэ хэлээд, Эмиль Лагайос гунигтайгаар энеэбхилдэг юм.

Э. РУАС.
(«Скандалы» һонинһоо абтаба).

Сэнхир экран

Среда, 24

«Останкинло» канал.
7.30— Россин дайджест. 10.15— Мультфильм. 10.25 —М. Таратута Америкэ тухай. 11.05—«Деловой вестник». 12.00— Шэнэ һонин. 17.00— Шэпэ һонин. 17.25 — Мультфильм. 17.50 — «Комикс-бум». 18.05— Украиниин гүрэнэй академическэ хатарай концерт. 18.40 —«Мир» телерадиокомпани. 19.00 — Шэпэ һонин. 19.25—«Вот такая она Украина» — фильм. 19.55 — Футбол. Спартак (Москва)— Парма (Италия»). 21.40 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 22.00 — Шэпэ һонин. 22.30—Монолог. 22.40 — Украиныи эстрадын концерт. 23.35 — «От имени всех своих»— фильм. 02.15 —Шэпэ һонин.

«Россия» канал.
9.00— Мэдээнүүд. 9.20— Тодорхойгоор, 9.30 — Автомиг. 9.35 — «Требуются, требуются...» 9.45— Формула.730. 10.15— Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.45 — Бүхэдэлхэйн һоннууд. 11.10 — Үглоонэй амар мэндэ. 11.40 — «Санта-Барбара» — фильм. 12.30—Концерт. 12.45 — Телегазетэ. 12.50 — Тарлашадай асуудал Буряадай ТВ.
17.55 — Спортын һоннууд. 18.45— Байгал. 19.00 — Курьер. 19.30— Ракурс дурадхана. Пилигрим. 23.30 — Буряадай Гостелерадиокомпаниин оркестрэй концерт 21.00— Буряадаар хэлэбди. 21.05— Байгал.
«Россия» канал.
21.30 — «Санта-Барбара» — фильм. 22.20— Спортын һоннууд. 22.30—50 минута. 23.30—Мэдээнүүд. 23.50 — Одод хоорэнэ. 23.55 — Би түрүү зэргэдэб. 00.20— Искусствын талмай. 00.50— Утесовой дурасхаалда.

Редакторай орлогшо
С. Д. РИНЧИНОВ

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ч. Ц., ЖИГЖИТОВ Б-М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (ре акторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ, редакторай уялга дүүргэгшэ, ТОКТОХОЕВА В. Э.

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министрнүүдэй Совет
Бүгдэ буряадай үндэһэн соёлой эблэл болон редакциин ажалша коллектив.

Манай адрес:
670000, Улаан-Удэ, Каландаришвилиин үйлсэ, 23. «Буряад үнэн» газетын редакци.

Редакциин телефонууд: редакторай — 2-50-96, приемныи — 2-54-54, редакторай орлогшорой — 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин—2-50-52, секретарнадай—2-66-76, таһагууд: политическэ—2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа—2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-67-81, 2-61-35, соёлой эрдэмэй болон һургуулишуудай 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, олоннитын үдэлмэриин ба мэдээсэлэй—2-54-93 (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын—2-60-91; кор ректорнуудэй—2-33-61, хэблэлдэ хэлдэгшэдэй—2-35-95. Манай корреспондентнүүд: Агинскда—3-42-19, Закаменскда—30-61.
Буряад Республикын Министрнүүдэй Советэй хэблэлэй телефонууд: директор — 2-49-94, бухгалтери — 2-23-67, вахта—2-56-62.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудаһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 6.363. Стереотипта тушаагдаһан саг. 19.00.

Буряад Республикын республиканска типографида газетэ хэблэгдээ. Директорэйнь телефон: 2-40-45.
Мүн 69-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 162.